

ማእከል - ልዕሊ 4 ሽሕ መንጃሰያት ሰልጠና ረኅቦም

“የክልል ወገኑ አብንኢስዳላ ለጉዳዝበ
ንተመዳድ ካልኦይ ደረጃ፣ አፍልጦኣም
አብ ሕጊ ብሎብራኽ ተራኣም አብ
ምክልክል ቢደረጉን ገበሬትን ንምወዝ
ገዋለመ ኣሉተምህሮ ተሞገሱ።

**ደ/ቀ/ባሕሪ - ዓድታት
ተጠቀምቲ ጽሩይ ማይ ኮይነን**

ኢቶ ተሰፍሞርም፤ አገልግሎት ዝሰጡሎ ዓዲታትን ቀሽታትን ኣብ ምዃርናና ጥሁና ዝሰጡ ኣብ ምውሓቱ ከምኡ'ውን ጸር ደቂ ኣገሰነዮ ኣብ ምቅላልን ግጥሚታትን ጀራዲን ኣብ ምክሮን ዓቢ ኣስተዋጽኦ ከም ዝገበረ ኣረዳሉ።

**ሮብሮቢያ - ጸገም አገልግሎት
መጓጓዣያ ተፈቷሐ**

ገዘዘዩ፡፡
 ሓገሪ ከተገዩ መግዝዜ ሓረት ኣብ ዘገ
 ሰሞዛዊ ቀይስ ባሕሪ ኣቶ ኣሰማኦል ዓለ።
 ኣገሎሎት መግዝዜ ምሃሩኡ ጸሐፊት
 ይዳድ-ኮሞሎ-ሎማታኤ ህዘገ - ቀጻልነት
 ናይዚ ረኺብዎ ዘሉ ኣገሎሎት ምውሓሩ
 ከርሕ ጸዋድ፡፡

ዓንሰባ - ንመንእሰያት ሰራሕተኛታት ሰሚናራት ተካዪዱ

ብሔራዊ ሰነድ ምን ያልሰጠን
 ዓጠቃም አርጎ ከሆነ ተረጎሞ
 ተመሳሳይ ብሔራዊ
 ጥያቄዎች ከሆኑ ከሆነ ገዢ
 ተገለጽ።

እዚ ነፃዊሉ እንክሉ፡ 20 ሰባ ጾጋ ነገርቲ ከጣ ሓገዩ ብከዋእሎም 100 ሺሕ ናቶፋ ንመሃዘኪ ሰሪፓታዊ ንዋራታት መንጽሎት ሰራሕተኛታት ከም ዝወፅዩ ወክል ኦፊሻ ተሰሩ።

ሓጋዝ - አብ ምክልኻል ሕማማት ዘተኩረ ሰልጠና ተዋሂቡ

ኣብ ንኡስ ዞን ሓጋዝ ኣብ ምክልኻል ተመሳሳሊ ስልጠና ዘተኩረ ሰልጠና ተዋሂቡ፡፡

እዚ 30 ደቂ-ኣገሳብ ዝተሳተፉ ናይ ሰላሳ መዓልታት ስልጠና፡ ምርጋጽ ድሕነት ኣደን ህጽን ምቀጽጻር ሕማም ዓሉ ምክልኻልን ምቀጽጻርን ኤች.ኤስ.ኤስ/ኤይ.ድ.ቲ ምውሳኔ ከተሰማዖ ጽራሕን ካልኣ ጥራይ-ጠቀስ ኣርእስታትን ዘጠቓለሉ፡፡

ኣብ ንኡስ ዞን ሓጋዝ ሓፊ ከተሰማዖ ጥራይ ኣብ መሰረት ንወረራ ምርጋጽ ከተሰማዖ ጽራሕን ምቀጽጻር ናምሉዓን ልዑል ኣቓልቦ ክመዝገብ ኣገኘ፡፡

ሓፊ ጨፍሮ ሚኒስትር ጥራይ ንኡስ ዞን ሓጋዝ ኣብ ንወረራ ምርጋጽ ከተሰማዖ ጽራሕን ምቀጽጻር ናምሉዓን ልዑል ኣቓልቦ ክመዝገብ ኣገኘ፡፡

ሰ/ሰሚ.ጸደብ

ወጽኢት ተራ መሻርኻትን መራሕቲ ሃይማኖትን ክገብሩ ጸደቡ፡፡ ሓፊት ሃማዶኤ ዞን ግንባር ወደብ

ኣምኖ ሓሳኡ ኣብ ስልጠና ደቂ-ኣገሳብ ጥራይ ኣብ ከውሕሮን ጸደቡ፡፡

ሰራሪን ተረጓጎሙ ጸጋታት ከበኣን ክኸፍን ዝገለጸ ምዃኑ ብምሕብር

ምክሕብር ኣኣሉት መግለጻትን መሻርኻትን ከይገለጹ ተሓቡ፡፡

ሞልቀ - አብ ተሳታፍነት ተመሃሮ ተዘትዩ

ኣብ ንኡስ ዞን ሞልቀ፡ ዝተዋደደ ትሕት ትምህርቲን ዝህበኡ ዘለዎ ኣገልግሎትን ብምምጋም ተሳታፍነት ተመሃሮ ኣብ መዓዲ ትምህርቲ ዝገብሩሉ ባይታ ንምጥጣኽ ዝዘዩ ኣኼባ ተካይዶ፡፡

ሓፊ ትምህርቲ ኣብቲ ንኡስ ዞን ኣብ ሰራጽኡል ወልደጊዮርጊስ ኣብ ምምሕዳራት ከበኣ ናይ ትምህርቲ ዕድል ተኸፊቱ ሓይሎ ዚጋታት ተረጓጎሙ ኮይኖም እንተሃለዉ፡ ቀጽሪ ተሳታፍነት ግን ኮሙኒ ዝድሉ ሰላሳ ሕብረተሰብ ብኣራሻ ወላዲ ደማ ብጽላይ ንደቆም ናብ ትምህርቲ ክሰዱ ክከታተሉን ኣተሓሳስቦ፡፡

ኣመሓዳሪቲ ንኡስ ዞን ኣብ ዘርኣይ

ብርክብ ብወከራ ጠቓሚ ትሕት ተሳታፍነት ተመሃሮ በዘገብሉ ተለልዩ ፍታሕ ንክርከቡ ሓይሊ ጸሐ ኮሙ ዘድሊ ብምምልከት ብጽላይ ኣመሓደርቲ ከበኣ ወላዲኦ ክመሓደሩ ዝገብሩም ናብ ትምህርቲ ክልክቡ ተግዚፈዮ፡፡

ኣብቲ ኣኼባ ንመሻርኻት ምምሃርን ምክሕብርን ዝወገኑ ሕጽራታትን ጠቓሚ ምቀራጽ ተመሃሮን ንምልላይ ቀጽጽሪዊ ስራሕቲ ብጽላይ ክቐርቡ ኮሙ፡፡ ኮሙኒውን ወላዲ ምስ ኣብይት-ትምህርቲ ዘለዎም ርክብ ክከሰዱ ዘተ ተካይዶሉ፡፡

ኣብ ንኡስ ዞን ሞልቀ፡ ካብ ቅድመ ትምህርቲ ክሰብ ካልኣይ ደረጃ ዘምህሩ 21 ትሕት ትምህርቲ ኣለዎ፡፡

ሽዕብ - ተመሃሮ 11 ክፍሊ ሰሚናር ተዋሂብዎም

ኣብ ንኡስ ዞን ዞታት ሽዕብን ኣፍጻሞትን ተመሃሮ 11 ክፍሊ ኣብ ሳዋ ንዝረሓዉሎም ዕድላት ብምስጋን ተጠቐሞም - መጽሓፎም ብኣካምሪን ሞያን ከውሕሮ ጻይራክቲ ቤት-ትምህርቲ ሞርሳይ-ደካኤሎ ኣብ ቀለት ግርማይ ኣገዝዘዎ፡፡

ኣብ ሽዕብ ኣብ ዝተካየደ ኣኼባ ኣብ

ቀለት ንሳዋ ዝወርዱ ተመሃሮ፡ ንኡ ምምሃር ሕብረተሰብም ሰጺዖም ኣብ ትምህርቲ ተወዳደርቲን ብኣቓትን ንክኸፍ ዝገበር ዘሉ ጸሐ ተገዝዘዎ፡፡ ግዚኦም ኣብ ምክሕብር ፍልጠት ክጥቀሙ ምድላዎቶም ከጸፍሩ ኣገኘኹሩ፡፡

ኣመሓዳሪ ንኡስ ዞን ሽዕብ ኣብ

ሓምድ ጸሕፊይ ብወከራ ለሚ ዝርጋሐ ኣብይት-ትምህርቲ ሰፊሖ ኣሕደርቲ ኣብይት-ትምህርቲ ብጽላይ ብርክብ ኮሎት ተዋዳደን መንእሳይት ክሰብ ብዘለዎ መሃርግ ክምረቹ ምርኣይ ኣገደ ኮሙ ዘሕገስ ገለጹ፡፡

ኣብ ኣፍጻሞት እውን ተመሃሊ ርክብ ኮሙ ኣተካይዶ ወኪል ኤሪና ሓበሩ፡፡

ባህላውን ስፖርታውን ቅነ-ተመሃሮ ተካይዱ

ኣብ ንኡስ ዞን ኣፍጻሞትን ኣገደን - ሰሚናር ቀደስ ባሕሪ ኮሙኒውን ኣብ ምሳራቓዊ ኣጸድፍ ንኡስ ዞን ጸደቡ፡፡ ቆይታን ሰሚናርን ባህውን ስፖርታውን ቅነ ኣብይት-ትምህርቲ ተካይዶ፡፡

ኣብቲ ቅነ ደጋዊ ትልሂት ወድድራት ሓፊዊ ፍልጠትን ስጽሓፍኦ ክከሰን

መደራኡ ኤግዝበዮን ስፖርታዊ ወድድራትን ቀበሎ፡፡

ባህውን ስፖርታውን ቅነ ኣብይት-ትምህርቲ ተመሃሮ በዘገብሉም ፈጠራዊ

ክልቶም ኣምሳሌም ብኣድሕዳዊ ምክሕብር ከዓብዩ ፍቕሪ ትምህርቲ ከርክቡ ባይታ ዘጥቡ ምዃኑ ኣመዝኖቲ ናይቲ መደብ ገለጾ፡፡

ብዘይካ ሰነይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ
ኣስፍሃ ተኸለማርያም
ቁ.ሰ 116266/201820(2220)
ም/ ዋና ኣሰናዳኢ
ብንያም ፍስሃጽዮን
ቁ.ሰ 201820(2217)
ፋክስ: 127749 - ቁ.ሳ.ጸ. 247
ምዝርጋሕ ጋዜጣ
ቁ.ሰ. 200454-07121322
ምልክታ
ቁ.ሰ. 125013 - ቁ.ሳ.ጸ. 1284

ለይ-ኣውት

ኤደን ሃብተአብ	ምስጋና ተዓገስ
ሊድያ ሰልጣን	ኣስቴር ካሕሳይ
በይሉል ገ/ሚካኤል	ሰማያዊት ሓይለአብ

ኣገደሰቲ ቴሌፎኖች

ሆሽፒታል ሓሳብ	18 54 00
ሆሽፒታል ኦርታ	20 19 17
ፖሊስ ኤርትራ	12 77 99
ኮሪፖራሽን ኤስቲሪ	ሲቲ
	12 22 22
ፋርማቲያ ቁ. 1	127565
መዋሕድ ሓዊ	202099
ማሕበር ቀደስ መስቀል	154633

ለሚ መደባት ERI-TV

ሰዓት	መደብ
1200	ፊልም
1230	ዜና ትግራይ
1250	ብጋህዲ
1330	ዜና ዓረብ
1340	ጨራ ጥራይ
1415	Doc/Film
1500	ኣድኣት
1520	መደብ ስፖርት
1605	ፓኖራማ
1645	መዝገብ ድራማ
1750	At A Glance
1805	ህደግ
1825	መደብ ህርመት
2000	ዜና ትግራይ
2010	ሄራር
2100	ዜና ትግራይ
2118	መደብ ናራት ብጽዮታ
2200	ዜና ዓረብ
2210	ኣልመጽላ
2230	ዜና ኢግሊዝ
2240	Film

አስፍሃ ተክለማርያም

ባህልን ባህርይን አብ ምግራብ

ዝኾነ ሰብ 'ገዥ' ማለት እንታይ ማለትዩ? ኣሉ ዋላውን ንገዢ ኣቡ-ምህ ዝተታተሙ በይኑ መልሲ እዩ ዝፈታተኑ። እቲ ቀዳማይ መልሲ፡ 'መምህራን' ምዃን ኣንተኹሉ ሓብሮ ክመረጥ ይገባዮልኩም። እናንተ ዝኾንኩም ውሳኔ ማይ ብህጻን ኣየር ተሰጾ ሮማኦም ዝኾኑ ልመዕ ኣግራብ ልብኻ ዝገልጸኩም ሞት ደምዲሞ ኣለዎኹ ኣለዎኹ እንኣብኡትን። እንከክሉ ደምዲሞ 'ኣብ' ህይወት! እንታይ ዝበል ገዥ ደኣሉዚ!' ክበል ይኽእሉ። ናብ ውሳኔ ምስ ተመልሲ ኮኔ "እዚ ክኸውን ኣይክእልንዮ!" ሕልሚ ደኣምህር ኮሞዚ ዝኣመሰሉ ገዥ ተራእዮን ተሰማዊሩን ውን ኮኔ ኣይፈልጥን!" ይደምደም - ምእማሱ ስልኪዮም። ግዳ ንኹሉ ጸብቕ እናገለጸኩ ብዘተራላላዩ መልኩ ክገልጽ ሓሽ ይበል - ንገዥ።

'ሎሚ ኾነ ተምሳ...' ኮሞ ዝበል፡ በይኑ ብዘጠየቅታቲ ሃሎ ደኣ ጸሓፊ እዓሊ፡ ቅድሚ 40 - 45 ዓመታት ብልመዕ ትርኢትዮ ወታብን ተሰላሞን ዝበረ - መሬት፡ ወዲሰብ ኣብ ምዃነው ናይዚ ጸጺራ ብክልሚ ዝኣብሩ ገዥ (ዓም ኣብዚ) እኛም ኮሞዚኦን ኮሞዚኦን እዓሊና ክርኮሮ ኣይገባዮን።

ንብዓት ኣብ ሓደ ክርክር ናይታ ዝጸገላ ዓዲም ኮፍ ኣብሉ - ኣብ ሮማኦምን ግዛው ሰፍፍሮ፡ ጎረታ፡ ኣኻውሕን ኣጸድፍን ደማ ለምን። ዘረብሩ-ሰማይ ግድግዳናት ከመጽእ እንኣሉ እውን ተግዘብሞ ናይ ክልተኡ መልሶምቤ ክነህብ ፈትኹ። ወይ መሬት! ዝበረ ግሮምስብ ቤቅ ኣሽለዎ ደዩ ተቐንጠው? ኣኣንጋዲት ጉሳን ከውሕን ኮይኹ ተሪፍኹ? ጸሓፊኹ . እናበልኩ ኮሞኣተኩን ናሉዎይ፡ እቲ መልሲ ኮኔ ብሮጽ

ምስ 'ሰብ' ተተሓሳዩ ክጽኑኩ እዩ ኣብ መወዳታ። ባህርይ ጸጋ ብዘዘን ኣምጽእ' ባህሊ ክጠቅስ ቁሊጭ ኣሉ ክረኣዮ እዩ። ባህሊ ኣገጽር ባህርይ ምስ ዓጠቐ፡ ባህርይ ሓደጋታት ክክሰት ግድን እዩ።

ናይ ባህርይ ተመራመርቲ "መሬት፡ ሽፍና/ግሮማኦ ምስ ተመዝገቡን ንኹሉ ባህርይውን (ተፈጥሮኣውን) ሰብሰርሱን ሓደጋታት ተቐላጥዖ" በልቲ እዩም። እቲ በዘጸውን ክኾ-ዝጽኡ ባህርይ ሃብቲ ዝዩ ምስ ምምጽእ እንዳሰከርዎ ሰውራ ኣብ ኣውሮጳ ሕገፍገፍቲ ሽቅላተ-ኣልዮት፡ ሰጽነት ዕዲን ግዛና ናይ ጥሪ ዝራት ሕጽረትን ስለ ዘዩ ኣውሮጳውያን ደምዲሞ መሬት ኣፍራቃ ኣለዩን ደቡብ ኣሜሪካን ተመቓቲሎም ሓደሰቲ

ከተማታት መሪቦም፡ ሓደሰቲ መርሒ ብምጥቅታው ደማ ደምዲሞ ባህርይ ደረጃም - ኣግራብ ብዘይንክሶ ጨፍጨፍ፡ ኮሞ ወጽኢት ናይዚን ካልኣን ኮኔ ጭካ (ዳር) ዓለማና ሰላት ማእታቲ ጥራይ ተሪፍ። ሃሰ ዝተረፉ ንምቅደውን ዘይግበር ፈተታት የለን። ኣብ ኮንገን ብረዝልን ንዝበደህ ዘሎ (ኣለኹ ንዝበል ዘሎ) ጭካ ንምጥር - ኣሎ ዝበል መጋዞን ማእከራታትን ተቀሪፉ "ሓዋ" ክበሃል ኣብ መጥኹቲ ቴሌቪዥን ገርጾ ኣለና።

ጥሪ ሃብቲ ንክትሕክ ንምውሳድ መሬት ተጽዒታን ተክብታን። ንዝተፈለየ መሃ ማእሊ ዘይብሉ ኣገናድ ተጻሪ፡ ሰውር ኣግራብ ከው ኣብሉ ሓዘዎ ዝበረ መሬት ሰላዝኡቲ ሃብታም ሓመድ ተባክታን

ተግዚ፡ ዝኾነ ሓገገ፡ ብተፈራሽ፡ መሬት ርጅፍ ብርክብ ጉሳን ግደን ክጸወር ኣብ ዘይክእሉ ደረጃ ተዘገሐ።

ሓደ ካብቶም ካብ ሓድሕድ ዝሸፍኡ - ንመሬት እናተራራ ኮፍኻም ዝርከቡ መገን፡ እቲ በጥዘኡ ዝውሸኽ ዘሎ ቁጽሪ ህዘ. እዩ፡ ሰብ ክጠቅስ ኮኔ ኣብ ርኣሲቲ ዝኾነ ናይ መሬት ጸብኩ ዝተፈለየ ህውነት-ወለድ ሸግር እውን ማእራ ማእራ ኮሞክክኩም ክኣሉት ዝበል።

ድሕረትውን ብዘዋገዱ ደዩ ብዘዘዋገዱ ሓደ ካብቶም ቀንዲ ሰባታት ሽግድ ናይ መሬት፡ ኣብ ድሕር ማእራብብዎ ባይታ - ሰብ ክነጸውጥ ካብ ጸሕፊ ልምዱ ወጸኡ

ኣስተምህሮታት ክነህብን ክነገብን. . . ግዜ ዝጸል ሰላዝኡ፡ ብዘብ ምቕጽር ወለድ፡ ኣጠቓቕማ ገራብን ሓመድ፡ ኣፈታትኩ ግድን. . . ሓበሬታ ሂብኩ ከተደምደሞ ዘሎ ተክሎ ሃይሕ ዝወሰድ፡ ኣብ መወዳታኡ ኮኔ ንኹሉቲ ሓዋይት መሬት እዩ እትሰክሞ። ሰላዝኡ ድሕር ባህሊ ወጽኢቲ ከሉ ግዜ ሽግድ፡

ኣብ ኣውሮጳ ምቕጽር ህዘ. ኣብ ግዛውን ብግዛውን ስለ ዝኾነ ግድን ካብ 1960 ክሳብ 1990 ኣብ ዝበረ እዋን ንኣብቲ ቁጽሪ ህዘብን ዝወሰነ ሃይት ዳርጋ የለዎን - ብመሰረት መጽናዕቲ ውድብ ሕብረት ሃይት። ኣብ ርኣሲቲ ከሉቲ ባህርይ ንምሕላው፡ ጸሓይ ኣየር ንምእከንጥሓት ጸሓይ ግደ ንምህታይ ሞይ መግቢ ንምፍራይ ክጠብ ንምቃብ ዝገበር ጸሓይ ወጽኢታዊ ብምዃን፡ እንሆ ሎሚ ኣውሮጳ ብኣግራብ ተፈጥሮ ትርክብ፡ ብኣገጽ፡ ኣፍራቃ ኣብ ሓደ ዓመት 6 ኪ.ሜ መሬት እናኣባደመት ክነከይድ ገርጾ ኣለና።

ጌናውን ነቲ ባልና ዘደምደሞ ባህርይ ክጠብ፡ ኣብ ክንዲ ምፍጥሩ መጽሓፊ ንወሰነሉ ኣለና። ብኣብ ኮኔ ኣዘዩ ዘክበብን፡ ኣግራብን መሬትናን ህይወትና ምዃናም ኣገዝዮምሉ ግዜ ክነህብ. እዋንዚ እዩ ተሃሉ ገደብ እንተዘበልጥ ኣይምሓሞን - ክሳብ ሸግሩ ደለ ይኹን ምተባህቡ፡ ግዳ ምዕራፍ ተሃሉን።

ኣብ ባህርይ ዘሎ ናይ ኣተሓሳዥን ኣተረጎምን ባልና ተመሓደሹ፡ ግሮማ ክጠብና ክንመልሰን ክንጽብን ይግባዩ። ዝገገዉ ተፈጥሮዊ ወይ ባህርይ ጸጋታትን ዝግዙ ባህርያት ከምብል የድልዩና ኣለ። ደቅና፡ ዓሪ፡ እንዳለዎም ብኣሉ ጥራይ ክርከሩ ክከብሩ የብሉም። ክነከብሩ ከልምዕ ክገጽግን . ኣለና፡ ሃሰ እንኣብላን ካብኡ እንገዛን መሬት 'ገዥ' (ሓምላይ) ንምጥራ ከሉ ኣብ ኣደና እዩ ዘለ።

ሰገን   ሰረቆ

ዓለም ብክህሪያ እትሕምብዎ
ህዝብውን ናቢ ይኸይድን እንታይ
ይገብርን ኮሞ ዘሉ ንኹሓስ ግዜ
ዘይብሉ እናኹን ኣብ ዝመጹሉ ዘሉ
ህምት፡ መቐረት ዝገብሩሉ ሂወት
ክበር ይግደድ ኣሉ። ቁይቲ ራብዮ
መግት፡ ባሕር፡ ህልኹ ቀደሙኒ
በላጺ ዝበል ህድኣት ዝዘርግ ሰበ
ወዘተ፡ ንዓለም ንኸሰለግጥቅራን
ንኸይሕትሰላን ይገቡዎ ኣለው።

ሓገሥት ማለት ኪገዱ ማተራሪላዊ
 ነገራት ምርጥነት ዝኸደድ ረቂቅ
 ወሻጣዊ ስሜት ሰባት'ዩ፡ እዚ
 ደኹን እምበር፡ ገለ ሰባት ሓገሥ
 ክበሃል ከሎ ጸቡቕ ነገራት ምስ
 ረኹቡ ወይ ምስ ተሳኽቦልካ
 ዝህምን ስሜት'ዩ ይበሉ፡ እዚ
 ነብ ነበሮ ዝምንጩ ሓገሥ ወይ
 ሕገሥ ምዃን ግን ነህምቲ ገለ ጸቡቕ
 ነገራት ምስ ረኹቡ እትሕገሉ ተራ
 ሓገሥ ዘይካነሉ ናልይ ዝበለ ሓገሥ
 ምዃን ምርጽ ከድሊ'ዩ፡ ምክንያቱ
 ሓገሉ ነቲ ብኹነታት ዘይድረኽን
 ዘይጸሎን ስሜት ባህታ ደቂሰባዊ
 ዘመልክት፡፡ በዚ ኹኔ ነቲ ወሻጣዊ
 ዝኹነ ሓገሉ ሰላም ደሰታ .
 . ወዘተ ዝገዝኡ ህይወት ሓገዝ
 ምግባር ዝገልጽ'ዩ፡

ብርሃኑ ደረጃታቱ ከትመዝዞ
ከላኝ ኣብ ሽግር ዝመልእ ዓለም
ኢና ግብር ዘለና። ውጭ፡ ባለሰን
ምትግልላትን ዝጠካሓ ዓለም።
ህዝቦታት ደማ ብኣድሕዳዊ
ባለሰን ጽቕዋታትን ዝቐየሉ ዘለዉ
ዓለም። ከምኡ'ውን ብምፅላታት
ዝፈለሰን ነጻድሕዱ ዘይሰማማዕን
ዘይጥርፍን ባላውያንን
ውልቃውያንን መናገሮኦዊ ባለሰ፡
ኢኣናሚያዊ ቃልሰን ቅልውላውን
ዝረኣየሉ ዓለም።

ካብ ልሳታት ሓዲ ግዜ ምዃት እዩ ሓዲ ሀርኩት ሓረሳታይ ግራቱ ኩሓርስ ንገረኻ ይወፍር እሞ ነቲ ካብኡ ዘይፍላ ክልቡ ምእኡ ይማልኡ፤ እቲ ዝኸረሰ ግራት ኣብ ዋቓ ማኪን ብዘበከከ. ዝኣልፋሉ ደረት ጽርግዖ ስለዝገለፈ፤ ወዮ ክልቢ. ሃንዝቲኣሲት ማኪና ክኸበ ዝኸላሎ እናገባከ ይጉዖ ነገሩ ዝ. ዝተግዘበ ሓዲ ክልእ ሰቡ “እዚ ክልብኻ እንታይ ኩይት እዩ ሃንዝቲኣሲት

“ሚኒስ እናጥብሐ ዝኸኖ ዘሎ?” ክብል ነቲ ዋና ደተዮ እጭ ዝፈ ዝሰምዐ ዋና እቲ ክልቢ: “ንዓይ ንሱ ኣይነሳን ዝገርመኒ ዘሎ ንዓይ ዝገርመኒ ዘሎ ነታ ሚኒስ እንጥብሕዮብን እንታይ ምእራ?” ብምባል ንሕዮ ብሕዮ መሰሰሉ ይብሃል።

ዝኾኑትሰበ ሃሰተውሰላሉ
 እየሰተውሰላሉ ንገላ ሃገር ክገቡ እዩ
 ዘመኑን ሓይሉን ዝወድእ፡፡ ንእኛኸ
 እንታይ ክትሕዝ ትገቡ ኣሎኻ?
 እንትትሕዞኽ ብኣቲዶ ወሽጣዊ
 ዕጋዝኻ ምረኽቡል? ገላ ሰበ
 ብዘኮይዶ ንዋፊት ሓገሽ ክክብዩ
 ደድሕሪ ንሓሰ ክገቡ ደርእዩ፡፡
 ወዲ ሰበ ኣብዚ ምድሪ ገደሰሮ
 ኹሉ ሓገሽን ዕጋዝኻን ንምርካብ
 እዩ እንተብልና ካብ ሓቂ ዝርኣቶ
 ኣይመሃለንን፡፡ እንተኾነ ግና፡ ገላ
 ሰዩት ንኣገሱ ካብቲ ምንጪ ኹሉ
 ዝኾኑ ወሽጥና ንምርካብ ባቲ ቅጥብ
 መዝዲ ክመሃሉ ነለዉ፡፡ ገላ ደማ
 ካብ መዝዲ ዕላምኡም ርኪቆም
 ብዘመሃሉም ብወውሪ ብምምልላስ
 ንኣገሱ ክረኽብዎ ዝኾንኑ ወን

ኢይተላኢትኤ፡ ሰበዜ፡ ንኡናኽ ንሓገሰ ነባይ ክንረክብ ንጌደል ኣሉና? ነቲ ምንጪ ዕጋዝናን ሓገሳናን ዝኾነ ወሻጣዊ ስሜታትና ብሆላሎ ብኩነታት ዘይትጽሎን ዘይትድረክን ሓገሰ ንምርኻብን ንምውራሽን ክኸውን ይግባዕ።

ገለ ሰባት ኣብ ሓዲሮም ሕጉሳት
ምስዚሃት ወደውን ነብ ብወልድ

ቤተሞ መርዘን ዘላዕል ቁጽፎ ምስዚጋጥሞ ንደን ብሙወጺ ደብ ዝበሉም ነገራት ብሙወር፡ ንዘኣኩ ነብ ዝጠርፎ ኩነት ኣኣምሮ ወጺኦም ናብ ደኣን ዝጥሩ ኩነት ኣኣምሮ ክኣትዉ ይጥኡ፡ ይጥሩ እዚ ማን ምስ ወሽጣዊ ሓገሽ ዝፈረን ኣይነካፍ፡

ወብጣዊ ሓገሥ ንኢተሓሳስና

ንኢሉ፣ ገዢና ሓገሥ ተቆጥሎ
ኣብ መግሥቱ ጣህን ጭንቀትን
ተደርጊና ነፃ እንተርፍ ክገርጽ
ይግቡ። እምኣርኪስ መንኢሉን
ግድ ዘዋጽኦና ዝ ስሓጋን መጽሓፍን
ሰባን መጽሐፍ ነፃ እተብቅዕ
ዘይገልግሎ ሂወትና ነፃ ኣብ ኣድና
ዘሎ ሓገሥ ብምግባር ነፃ ብኣገዳ
ዝመጽእ ብምግባር ነፃ ምሃና
ዘሎ ከሰብሞዩርና ፖሊሲ ሽብር
ዝበኣስ ይኸውን።

ሕጉህ ክትከውን ከሉ ግዜ
 ፍላጎ ገጽ ምህላው ግለት ኣይነሃኑ
 እንታይ ደኣ ናይ ሕርቃን ምልክታት
 ክህሉ'ውን ግድን እዩ። ከሉ ግዜ
 ነብ ጌታታት ተኣፊምካ ናብ ሕጉህ
 መኻፊስ ክትምለስ ምፍኻል እዩ እቲ
 ዝድሉ። ሰላዚ ሓጉህ ነብ ውሽጥና
 ዝተገለጸ ስምዒት ደኣ እምበር
 ብዚጥመና ፍጻሜታት ዝቐለሰ
 ክኸውን የብሉን። ኣብ ሂወት
 ነብ ዚጥመ ጸገማት ክንመዓር
 ይግብኣና። ከምኡ'ውን ብዘለና
 ርክብት ብምምላህን ነቲ ልሰላኡ ዘሎ
 ርክብት ምምዕጫው'ውን የድሉ።

ሕዝብ ምዃን ማለት ፍጹም ምሉእ ሂወት ምስ እውነን ዝርከበ ስሜት ኢዩኡሃን። እንታይ ደኣ ነቶም ውድቀታትካ ናብ ራቡካታትካ ብምቕያር ተሰፋ ብምሰጥ ነቶም ብዘተፈለሉ ምክንያታት ዝተወጸዉ ናይ ዓወት መሳኸትቲ ብንቕሳት ከፊትካ ሓገን ምርኮብ ይኣልዎ።

ምስ ዝተፈለገ ሰቡ ዘይገንጎ
ጸቡቕ ዝምድና ምህላው ኣብ
ሂወትና ሓገሩ ኣብ ምፍጥር ዓቢ
ግድ ኣለዎ። ገለ ሰቡ ኣብዚ ሓሰብ
ዘይክሰማምዎ ይረእዮም። እንተኾኑኹ
ካብ ናይ ከሉም ተመክሮን ፅላልን
ዝበጠሐ ሓገሩ ክትረክብ ትኽእል
ኢኹ። እቲ ዘበደህ እንታይ ዓይነት
ፅላልን ምስ መን ምኅኑ ምናላየን
ምሞንቃቕንዩ ዘድሊ።

ኣብ ሂወትካ ንሰቡ ኣመሳጺ
ምዃን ምስ ሰቡ ዘለካ ዝምድና
ዘበሊዩ፡ ሓገሥ ካልኣት ምዃብ
ንፍኻ ሓገሥ ኣብ ምህው ዓጢ ግድዩ
ዘለዎ፡ ምኽንያቱ ኣብ ልዕሊ እቲ
ሓገሥ ቅብሥ ቅንኢ ይኣድራኻም
ምገብቲ፡ ሓገሥ ካብ ምዃኑ ኣብ

ምንድይን ትዋል - ተመክሮ ደማ ይከታ።

[illegible]

ደቂቅውን ትኹን አብ ሂወትካ ብዘይ ጥፋት ከተሕልፋ ኣይግደኝ። አብ ዝኹነ ናይ እኩውን ኣኣምሮአውን ጥፋት ዘይትጽውድ እንተኹይን ዝተፈለሰሉ ተሳታፊን ጭንቀትን ኢኻ ትቃላድ፡ ገሰሰ ሂወትና ብሰራሕ ዝተመርከ ምስ ዝኹውን ዕጋዩ ሂወት ይሰጥን፤ ከገሰሰውን ተገባ ይፈጥር።

ኣተቶሰሰና ኩሉ ግዜ እወታዊ ምስ
ዘኸውን ኣብ ዕድሙ ሂወትና ሕገሳተ-
ክንኸውን ዘቐለለዩ፡ምክንያቱ ነገራት
ከኩም ኣመጽኦኡም መፍትሒ ከም
ዘለዎም ምርጽኦ የድሊ። መፍትሒ
ዘይብሉ ጸገም ከምዚ ይኣኣት እውን
ምርጽኦ የድሊ።

‘ብተወሰኸ’ውን፡ ኣብ እፃሄዶ
ንጥፈታት ሂወትና ንሰባት ምስ
እንብድሉም ጌጋና ብምርዳእ ኣብ
እዋኑ ይቕረታ ክንተነትኑ ይግባዩ።
ሱብ መዝናኖብ ምዃኑ ተረዳእና
ምስ ሰባት ዘለና ርክብ ምስ እነቅብሩ
ሓገሽ ወብሰና ኣብ ምልሶል ዓቢ
ግድ እዩ ዘለዎ።

ወዲብ ሕብረት ሃገራት፡ 20 መጋቢት ኢህጉራዊ መዓል፤ ሓገህ ክትተውን ብ28 ሰኔ 2012 ብምስምዓኤ ዓመት መጻት ተብከር ኣላ። እዚ ደማ ኣገዳሰት ሓገህ ኣብ ዕለታዊ መቶብሮ ሂወት ወዲ ሰብ መሳሪታዊ ሃገር ምዃኑ ዘብርህዩ። ብዓቢኡ ወን ኣብ ሂወትና ሕጉኣት ምስ እንኸውን ዕድሙና ኣብ ምጥቅሕ ኢጋዚ'ዩ። ሰብኢ ብሂወት ክኣብ ዘለና ነቲ እንገብሮ እናሰተማቐርናዮ ነቲ ክንገብሮ እንኽልል እናገበርና ነብ ወሽጥና ሓገህ ገናብር።

ኩሉ ዋጋ ዝኸፈሎ

ጥዕ-ምዝጊ ተሰፋይ

ገቢዊ ሃብቱ ደቂሰብ ሃረር ዝበሉዎ
 እዩ፡ ሞላውን ልገሲቲ ዘድልዮም ሃብቲ
 እንተ ኹመኛ፡ ካልእ ከምራ ሃብቲ ካብ
 ምጥዳዩ እየሰሩን፡ ኣብ ባህይ ወዲ-
 ሰቡ መኻል ሃብቲ ጫፍ ዮበሉን፡ ካብ
 ማእቲ ናብ ሺሕ ካብ ሺሕ ናብ ማልዮን
 ካብ ማልዮን ናብ በልዮን ካብኡ ናብ
 ትራልዮን . . እናቐጸሉ ናብቲ ፕ ኣሕዩ-
 ቁጽሪ ዘይኣኸዎ መጠን ምጥጥጥር ባህይ
 ናይዚ ሰብ ዝመሩጥርቲ ናጠር እዩ፡ ደቂ-
 ሰብ ብገቢዊ ሃብቲ ሕምማኹ እየምጥሩ
 መኻሪዮ ድልድታዮም ከምእሉሉም ዘለዎም
 ድልድቦ ግን ልዕሊ- ዝገብደ እዩ፡ ብኩልፊ
 ደግ ናጽኦቶምን ተርኦቶምን ብማንም
 ክወሳድ ኣይደልዩን፡ ሞላውን ናጽኦት
 ካልኣት ሰብ እናተቓጸሉ፡ ግዙፊኦም
 ግን 'መን ኢኻ' ዝበሉም ዘይበሉም ኣብ
 ጎደና ድልድታዮም ከገገፍፋ ሃረር ይበሉ፡
 ብርግጽ ፕጽኦት፡ እቲ ዘደርሸበን ዝደርሸበን
 ብምጋሪ እዮም ዝደልዩዎ፡ ምናልባት ግን
 ብምጋሪ ኣይከብሩን፡ ተደ ዓዲት ትርጉም
 እውን ኣይህበዎን፡ እቲ ናጽኦት ዘደርሸቡ
 ፕጽኦት ልክፅ ትርጉም ሂቡ እዩ ዘናድዩ፡
 ናጽኦት ምስ ተርሸብ ግን ፍልልይ ከመጸእ
 ይኸክል፡

ሰበ ሀይድቱ እናበል። ግዙፍ ርዕሱ
 ዝውሕቡ፡ ምናልባት ካብ ዝሰኢ ዝተወረሰ
 ባህሪ እዩ፡ ወዲሰብ ብቐምጥኩ ክቐጃሮ
 ዝገዝብ ባህሪ እንተሓደሰ ድማ ገሱ እዩ፡ ሃሊ
 ክቐጃር እንተ ዘይክሓሉ ግድ ትርጉም
 ናጽነት ናብ ምቐዳር እዩ ዝቐድ፡ ሰበ፡ ማዕረ
 ሽውዝቱ፡ ነህ እትሓሰብ ክከዘር ጸከር ስለ
 ዝገኝኩ እህ እትግበኡ ናጽነት ምስ ርኽብ
 ካልእ (ዘለ) ናጽነት ከናዲ ሃደጃጃዩ ይብል፡
 ክገዥ ደረት ምትላፍ፡ እጃም ካልኣት ሰብ
 ምቐጃጃ ወይ ምድፋር ምዃኑ ኣይሰኩብን
 እዩ፡ ግድ ገደናኡት ሰበ ክጸወር ስለ
 ዘይክኣል፡ ግዙፍ-ካብ፡ ካብ ምቐጃሪ ትርጉም
 ናጽነት ምቐዳር ይሰልጥ፡ ናጽነት ነህ
 ማይ ሓቲቕ ኣብ ግዜ ጸምኢ ዝሰህገ
 ሰብ ሰህማኑይ እዩ ካልኣት ነህቲ ገሱ
 ዝሰህገ ነህ ዝሰህገዎ እናፈለጠ ዝሸጸጽ፡
 - ዘይተ-ዘይተ እቲ መልሲ ካብ ሰበ ዝመጸኦ
 ኣይካተቱ፡

ሓይ ግዜ አብሮም ሊገኙና ናጽነት ናይ መውጺታን ከበልጽን ትምህርት ናይዛ ዓለምና ምዃኑ ተቀብቲ ነይሩ። ናይ ከሉ ድልዳባን እጃምን እንተ ኹይኑ ከሉ ሰብ ሃገር ሀቢ.

... ዝዘሉኦ ናጽነት ነፅ ዘለዎ መን ክኸነፍ ይኽእል? ብኣቲኛ ናጽነት ድልዎት ናይ ክሉ ወዲ ሰብ እዩ፡ ናጽነት ናይ ሓይ ህዘቢ፡ ካብ ናይ ካልኣት ናጽነት ተቐንጢሩ ዝወግበ ኣይኮነን፡ ህዘቢ ኣርፒራ ገጸኡ ጥራይ ዝገዝኦ ናጽነት፡ ህዘቢ ሱዳን ገጸኡ ጥራይ ዝገዝኦ ናጽነት፡ ህዘቢ ኦሚሪን ገጸኡ ጥራይ ዝገዝኦ ናጽነት... ክሰብ-ወፍ ሃገርን ህዘቢን ዝገበኦ ናጽነት ኣለዎ፡ ናጽነት ኣርፒራ ካብ ናጽነት ህንዲ ወይ ጃብቲ ተመዲሉ ዝወግበ ኣይኮነን፡ እዞ ደኣ... ዝምልከተካ ናጽነት ክትጥቀመሉን ክይትጥቀመሉን ኣብ ምርጫኻ እናገለጸ፡ ናብ ናይ ካልኣት ሃተምላም ዘበል እንታይ ኣለዎ? ክሉ ሰናዩ ኣብ ናጽነት ገዱ-ክሰቢ ነፅ ዘሉን ብዘይናጽነት ክክብር ዝመርጽ ህዘቢ ነፅ ዘለን ካብ ገዱ-ርእሻ እናተገንዘብኩ፡ ግምታይ ናብ ዘይናጽነት ኣድ ትሰድድ? ናጽነት፡ ናይ-ቶም ኣኽቢሪምን ተኸቢሪምን ክክቡን ክብቡን ዝይልዩ ህዘቢታት ዝበጸጸ ምርጫ ምዃኑ ዘይምገንዘብ ኣይኮነን፡ ናጽነት ብክታዊ ንባሂት ሓንቲ ሃገርን ህዘቢን ምዃኑ ዘይምርጽ እውን ኣይኮነን፡ እቲ መልሲ ፍለጥ እዩ፡ ሰብ!

ናጽነት ማለት ሰላም ማለት እይ፣ ናጽነት
 ማለት ፈጠራን ዕባዩ፣ ናጽነት ማለት
 ምክብርን ብሞሪርት ምብር፣ ናጽነት
 ማለት ህልውናን ድሕነት፣ ናጽነት ማለት
 ዋገን፣ ናይ ዝገበዘኑ ነገራዊን መንፈሳዊን
 ንብረት ምህው፣ ናጽነት ማለት ነፃ ሰብ
 ዝገበዘኑ ክብርን እጃምን ምርኻብ . . ክሉ
 ጸጸብቹ ኣብ ናጽነት ጥራይ እዩ ዘሉ። ዛጊ ኣብ
 ናጽነት ዝተሰቱ ሰይጣናዊ ነገራት ክውግን ሃረር
 ዝበል ሓይሊ፣ ናይ ነጻነት ናጽነት ክደግ
 ክላህ እንታይ መልሲ ይህልዎ ይኸውን?
 ናጽነት ማለት፣ ገለን ጎይታን ኳንካ ምብር
 ማለትዮ ዝበል ሕወር መልሲ?

ናጽነት አብዛኛዎቹ ጸገት ዘይናጥሉ ነይሩ።
 ወዲ ሰብ ምሃወድ? ወይውን ከመይ ዝበል
 ናብራ መሕሰፊ? ዝበል ሕቶ እንክተሰላሰሉ፤
 ኣብ መልሲ ናይዚ ሕቶ፤ ጸሎት ሞትን
 ድሕረትን እንሰየድ ባርዶትን ሞገዱን
 ተሞገዱን . . . ኮኑ ከሉ ከክፉ ኣሉ።
 ማልአሎም “ሰሎም ናጽነትን ክትፈልዮም
 ኣይትክፍልን ኢኹ፤ ምክንያቱ ዝኾነ
 ይኹን ሰብ ናጽነት ከደርኸበ ብሰሎም ክብር
 ኣይክፍልን እዩ” ክበል ከሎ ሰሎምን ናጽነትን
 ክኣኑ ዘይፈለሎ ገፂት ምዃናም ንኸርኢ

እዩ፡ ላደግሞሩ ብሉክ “ፍትሐን ብርህን እንቲ ተፈለልዎ፡ ሓዲህ እውን ክድሕን ኣይክልን” ክብል ከሎ፡ ፍትሒ ኣብ ናጽነት ጥራይ ኮሞ ዝርከበ ምግብህ እዩ፡ እዚ እናገብሩ ገለ ብጽኣት፡ ገለ ደግ ብዘይናጽኣት ፖክብር ዝፈርድ ኣካል መን ስልጣን ክበብ ይኽእል? መዲሰቱ ኣብ ትርጉም ደኣ ዝፈለ ከይኑ እምበር ብተፈጥራ ደብዶ ናጽነት እዩ፡ ዝኸነ ይኹን ሰቡ ንኣንቲ መግልጺ እውን ትኹን ብዘይናጽኣት ክተልፋ ኣይደልን።

ኣብቲ ምስብል እጽሰ' ዝህል ናጦር ዝከብራ ጸሎ፡ ናጽነት ነፅ ወህብ ዘደርኸበ እዩ ኩዊነ፡ ሰበ ወዲሰቡ ነገጽ ብድሒቲ ምስ ኣቋመተ፡ ናጽነት ናብ ጎደና ሓደጋ ኣምራሐ፡ ደላዩ ዝደገነ እጃመይ' ዝሰልገን ብዘደቅዳው ኣገፈት ተራኸሰም፡ ናጽነት፡ ሰማን ጸጺጽን ኣመና ምቁር ህላወኣ ግን ኣብ ገደል ኩዊነ፡ ሰቡ ነገረዊ ሃብቲ፡ ነምንዞ ከሉ፡ ምሃናይ ሰበኡ ደጓወር ይኸውን፡ ናጽነት፡ ነምንዞ ከሉ ግን ሞቕሚ ይሃልዎ ኣይሃልዎ ዝዳወር ኣይሓነን፡ ብዘይናጽነት፡ ናይ ምእላ ሰብ ስምዒት የብሉን፡ ብዘይናጽነት፡ ርገሰ እምነት ኣየሕደርን፡ ብዘይናጽነት፡ ብኣብ መጻኢ ኣይቋምንን፡ ብዘይናጽነት፡ ናጸሃ ኣይብልን፡ . . . ስለ ዝኹን እዩ ደግሞ ልሰኢ ከሉ ነገር ስለ ተርኒት ምቕላስ ደላዩ ዝኸውን፡ ናጽነት ምእንቲ ክመርጽ፡ ናይ ምምራጽ ተርኒት ፖህሌዎ ብምእላ ሞቕሙ ዝቃለ፡ “ተርኒት መላል ናይ ምምራጽ እዩ፡ ናጽነት ደግ ናቲ ወጽኢት”

ዓለምና፡ ደኅሎች ናጽነት ብዙዓለ አውጺ ክትሕመሳ ካብ እትጀምር መዋእል ተቐጺሩ ኣሉ። እዚ ከሉ ቃልስታት፡ ኣብ መዃን ሞጺን ተሞጺን ደላዩ እጅመን ደላዩ ዝያዳ እዩ፡ እቶም ገናጽኑ ዓርሃም ገደሂም ኮም ገብርገምዎ ዘምድኑ ከይተረፉ፡ ኣብ ናይ ዓመጽ ጉዳተያ ክረኣዩ ግበር ካብ ዝኸውን ነዊሕ ጊዜ ተቐጺሩ። ኣብዛ ንኸሉ ወዲሱብ ብዋሳይ እትብዓሉ ምድራ ሓንቲ ሰድሪ ዝያዳ ምድላይ ናብ ዘደወጸኣ ጎጺ ኮም ዘምርኡ እናተረፈጠ፡ ገና ሕውቶ ሰላም መመላሰ፡ እናተኸፍተ ዘይናቲ ክውሕዎ

ጽዋር፡ ብተመሳሳይ ክፁ ኣይተኾኣሉ፡ “ኣብዛ ግጾም ናይ ካልኣት ሰባት ብርሃት ብምጽላው ኢኻ ናጽነትካ ክክሕሉ ኣትኾል፤ እንካ ብራ ኣትኸውን ኣነ ብራ ኣንተ ኹይና ሞሪይ እየ” ክበርኽህ ዳው።

እየም ካበዘ፣ ሓቲዚ ዝፈረመ፡ እየም ዚሓቲ ብጽሕ፡ ሞሪይ ዝድጋውዎ እየም፡ ስለ ዝኹኑ እዩ ኹኡ ታሪኽ ቃልሲ ዝጽኑ፡ ዳርጋ ኣብ ምእኡ ዓፅዎ ዝጠረን ዘኡ፡ ኣብ ቃልሲ ዝጽኑ፡ ሰባ፡ ሞትን ስቕይን ክቐሉ፡ ደላዋት እየም፡ ምክንያት ኹኡ ኣለዎም፡ ጽኑት ዘይምርኅብ ግሰሉ ልሲ ሞትን ስቕይን ምኡ፡ ይፈጠሩ እየም፡ ኣብ ትሕሪባ ባርት ኣብ ምዞር ናጻ ናይ ጽኑት ተቐላሲ፡ ምኡን ስለ ዝኸበርዎ፡

... ከታ ናጽነት የለን - ሀዘቢ የለኝ ምኞት ሀዘቢ አርቲራ ግሮን ገዴሩ ፈርቷል። ኣብ ገዱ ዓድኻ ነፃ ወፈሱበ ክበሪ ምስ ሰጽዞ ናብ ዘይህዘብኻን ዘይሃርኻን ተሰዓደኻ ብዘይክበሪ ኣብ ምፃሮ ዝገፍኡ እንታይ ኣሉ? ኣብ ገዱ ዓድኻ ብዘይኣብኻን ብጽዑ ኣብ ምወራድን ምጽሓፍ ዝገፍኡ እንታይ ኣሉ? ኣብ ብዘይዘግኡኻ ክነጽዋዕን ብዘይጽገድኻ ፖክክሓረብ ክነግደድን ዘከፍሮ እንታይ ኣሉ? ኣብ ምስ ምለኡ መግኡነት 'መገኡ ዩብልኦኻ' ክነበጸል ዘገረ እንታይ ኣሉ? . . . ? እዚ ወጽዕ ሀዘቢ እምነፎ፤ ኣብቲ ሰብ ክበሎ ዝገፍኡ ከሉ እጃም፡ ዋላ ሓገሪ ከማይግበኡ ምስ ኩቱ ኣብ ሰብ ዘይምኅን ሰብ ምኅን መጽ።

ካብ ብዘይናጽኡ ምህው፡ ዘይምህው ለሰ ዝጦር፡፡ “ምእንቲ ናጽኡ ክትመውት ደለው እንቲ ዘይኳን፡ “ናጽኡ” ካብ መዝገብ ቃላት ይምህሩ” ማልኬሮ፡፡

አብ ዓለማ፡ ነብ ሞቲ፡ ጀመረህም ናይ ናጽነት ቃልሲ ተኻይዶም እዮም፡ ዓቢ ክፋል መዋዘቡ፡ ታሪኹ ብዘታ ወዳዳነን ዓመጽቲን ዝተመልአ እዩ፡ እዚ ከሉ ቃልሲታ፡ ዝሰላዩ ሂወት፡ ዘህፃን ንግረት ወዲሰቡ ዘልመቡ መጻኢ፡ ብገንቡ ዘሕለፍ ወርቃዊ ግዜ . . ክቐመር ዝገኛል ኣይከላ፡፡ ህዝብን ሃገርን ኣርገራ ጉኡ ኣቃል ናይዚ ታሪኽ እዩ፡ ቃልሲ ንናጽነት ማዕረ ህዝቢ ኣርገራ ዝበዘሮ እንቲ ሃልዶ ኣመና ውሑድ ሞሪይ እዩ ክገኘውን ዝገኛል፡ ህዝቢ ኣርገራ፡ ነሙ ካልነት ህዝቢታን ኣብዛ ዓለም ናይ ጉዳርሳ እጃም ነዳም፡ ሰባ ዝገኝ ጉኡ ኣብ እጃሙ ናይ ጉዳርሳ ናጽነት ክበልዎ ግድን እዩ ዝህረ፡ ኣብ ክንዲ እጃሙ ከውን ዝሕድቱ ከላኸናዊ ናጽነቱ ምስ ተገፈፈ ሞሪይ ኣዶ ተፈላ፡ ናጽነት ከሉ ሃገር ብሞኘኳ፡ ከሉ ሃገሪቱ ሰኢኳ፡ ናጽነት የለን - ናፍሒ የለኝ፡ ናጽነት የለን - ሰሞ የለኝ፡ ናጽነት የለን - ሰባዊ ክብሩ የለኝ፡ ናጽነት የለን - ሓርነትን ልቡድን የለኝ፡

ካብ ብዙኣንጃም ምዃር ምእንቲ እንጃም ምዃላስ ወሰነ። መንገደን ክብደትን ቃጽሲ ገጽኡን ብወዲላብ ዘይጽወር ምዃኑ ይፈልጥ ነዩ። እቲ ዝያዳ ዘይጽወር ናጽንት ምህን ምዃኑ ስለ ዝተገነዘበ ግን ዘይጽወር ክዳር ቅሩብ ኩይነ፡ ኣይዕይዎ ለጽፈሎ፡ ጸሓፊ ገጠመዎ፡ ቃዝ ስኢን ናጽንት፡ ካብ ቃዝ ስኢ ነዎ ዝርከቦ ስለ ዝፈለጠ፡ ስለ ዝኸነ ነኡ እቲ ምእንቲ ናጽንት ህዘበ ኤርትራ ክቃላስ ዝክኸሩ ሓርነት መላእ ህዘበ ግምራጊጽ ሓንቲ ሰጥሞቲ ኣብ ዝሰደላ እዋኔ ግዝጥ ካብሶ ሓራ ገደሓዋ፡ ምክንያቱ ነዎቲ “እቲ ተባቤ ናጽ እዩ” ዝባህለ ስለ ዝኸነ።

ናጽነት፡ ብጠኩን ይኹን ዋጋ ከርገጠን
 ክፋጥን ዘለዎ ግን ካል ብጠኩን ይኹን ዋጋ
 ዘይሸጥ ወይ ዘይሂረ መጻፊጦይ ንብረት
 እዩ፡ ህገብ ኣርቲራ፡ ብጠኩን ይኹን ዋጋ
 ናጽነት ነፃጽእ ተጠለ፡ ነፃ ቃሉ ኹል
 ብቁጽረ ዘይሸጥ ዋጋ ሂቡ፡ ብጠኩን ይኹን
 ዋጋ ዘይሸጥ ወይ ዘይሂረ ናጽነት ወኪ።
 ስለ ዝኹኑ፡ ብጠኩን ይኹን ዋጋ ናጽነት ካብ
 ምዕቃብ ንድሕሪት ኣይብልጹ፡ ናጽነትን
 መዝገብ፡ መዝገ መዝገ ምዃኖም ብዝባሪ
 ስለ ዝልጥሙ።

ልማት ፍልስፍና

ምሉእ-ብርሃን ሃብተገብረኤል

17 ክፋል

“ወላደኝ ምን ጥሪ እያም ከሆነኝ ዝነበረኝ ቅዱስ መንገድ እውን የገነዘብኩኝ ይኸው፤ እኔ ናይ መወጃታ ባረኝ ግዳ አብ ኢድካ እዩ ዝገነዘብኩ” - አን ፍራንክ “ምዃን ካብ ምህው ይበልጽ” - ፖል ኩሉ

“አሉ።”
“አቤት።”
“ሓገዝ ደልዩ ነድሪ።”
“ባህ እናበላ።”
“ክብሪ ሕጂ ብሓገዝላይ ኢየኻኸን ክከላይድ ጸሐይ።”
“ብፍይ መን ሓገዝላ ደኣ?”
“ብፍይ ወለደይ።”
“ጌል ክንደይ ዓመት ኢኹ። እቅርታ ዕድመኹ መስተካከይ ብጽቡቅ ክክርድኣለይ ተሰፊ እገባር።”
“ጽኑም የብላይ። ከፍታን ዕድመኡን ዝተብሉ ገለ ደቀኣኸቶ ኢየኻኸን።”
“ጽቡቅ።”
“ጌል ሰራን ክልተን ዓመት ተማሃሪት ኮላጅ ተልቲል እዩ።”
“እንታይ ተጽግኦ ኣለኹ?”
“ኣውንቲ።”
“ኣባይ።”
“መንጽጽቲይ ናተይ ደዩ ናይ ወለደይ ኢየርዳኣንን ዘሉ?”
“ከመይ ማለት?”
“ኣኣ ወለደይ እምባር፤ ኣኣ ኣኣ ኢየኻኸን።”
“ኣኣ ዝዩ ኣብርኣለይ?”
“ኣኣ ካብ ዝፍጠር ብኣተሓሳይ ህይወቲይ ዝመራሕሉ ግዜ ኢየፍላጠኹ። ቢቃ ወለደይ ኹሉም ዝገበሩሩ ርቡዕ እዩ፤ ክብሉኻ እንክል እዩ፤ ምስ ኣኣ...።”

እኔ ካብ ቀጥታዊ ተመካሮ ዝተፈልየ ምጽፊ ሓብራታ፤ ኣተሓሳዮና እዩ፤ ብዘባ ተመካሮታትና ወይ ብዘባ ዝፍጠሩና ሓብራታት ረቂቅ ኣምር ንፍርኽ ኢና። ካብቶም ቀዳማይ ደረጃ ምጽፊ ሓብራታ ወጺኢ እንረኽቦም ሓብራታት፤ ንምውህዶም ወይ ርኅዓውያን ንምግባርም ኣብ ኣተሓሳዮና ኢና እንምርኣ። ብሉኣ ኣተሓሳዮና ኢና ንዝብታው ወሽጥዎ ዓለምና ምስ ግምገማ ዓለምና ከሰገድ እንክል።

ብህሪ ማእሊድ ዘይብሉም ጠንቅታት፤ ካብ ገለ ስምምነትና (functions) ተብድኻፍ ክንተርፍ ንክክል ኢና። ገለ ካብቶም ጠንቅታት - ቀመማዊ ምምዝብ፤ ሕሙም ከምኡ'ውን ሓደጽ መጥቃቲ፤ ሓገዝል ክጥቀሱ ይክእሉ።

ብህሪ ገለ ሕሙም ከም ሕሙም ኣልዚመር (Alzheimer) ስኬት ህይወትን ስኬት መትንጸውን ምትእሳር ክብድኻ ይክክል። ከም ሳቢኡ ወደ ሰብ ናይ ምዝብር ብቅዓቱ ይኸሰር። ኣብ መጠረቢታ ንንቅሓት ካልኣት ኣኣምር ኣውን ኣብወን ስምምነት ይኸሰር። እንተኾነ ብዙሓት ሰባት ገለ ካብ ስምምነት ዝኸሰርዎም ብህሪ ካልኣት ሰባት ብኸምኡ መንገዱ ስለ ዝኸሰሩዎም እዮም።

ሲም ምሓር ደኸሙ ስለ ዝገቡ ኣብቲ መንገዱ ኢጋር ተግንቲፍ ወዲቱ፤ ብርኩ ስለ ዝተሰደ ጫፍ ኣሉ ብኸዩ።

ወለዱ ብሓብር እናልዓልዎ ዳርጋ ብሓገዝ፤ “ዋላ ሓንቲ ኢየተሰደኻ። ዋላ ሓንቲ ኹሞን ዘብኪ የብልኻ። ኢቻልና ንምህተብ ኢኻ ህርዲግ ትብል ዘለኻ። ቢቃ ሕጂ ሰቅ ቡል ግዜና ንኸንቲ ኢየተገኸልና።” ኣለሙም።

ከለን እየን ዓረፍተ ነገራት ንከምዚ ህጽን ሲም ዘኣኣላ እዮ። ካብ ሓቲ ዝረታቅ እውን እዮ። ህጽን ሲም ተመካሮኡ ክበልጽ ብወለዱ ዕድል ኢየተጥቀሰ። ንወሽጥዎ ስምዒቲ ባሕሩ ኣብ ክንዲ ዝበልጽ፤ ብግምገማ ወገን ማለት ብወለዱ እዩ ተገለጸለ።

ሲም ካብቲ ቃዝኡ ሓወዩ እዩ። የግዳኡ ሲም ወትሩ ብወለዱ ብኸምዚ መንገዱ ዝተሓበ እንተ ኾይኑ፤ ንዝዩ ርኣሱ ከመይ ኣብሉ ከስማቕራ ይክክል? ንዝዩ ርኣሱ ከመይ ኣብሉ ብክክል ክበልጽ ይክክል?

ነቲ ካልኣት ሰባት ዝበልጽና ክኸውሕሞ እንተ ጀመርና፤ ንመዘኣኦም ካብቲ ናተና መዘኢ ንሓሊ ክንጸምና ንጀምር። ንመዘኢ ገዱ ርኣሱ ብፍይ ካልኣት መዘኢ ንክክሉ ኣለና ማለት እዩ። ንዝዩ ርኣሱ ብግምገማ ንፈልጣ፤ ካብ ወሽጢ ናብ ግምገማ ዘድኻኸ፤ ካብ ግምገማ ናብ ወሽጢ ንፈልጣ።

ሲም ምስ ወደቅ ነቲ ወለዱ ብዘሃሉ ዝሓበዎ መዘኢ እንተ ተቐበልዎ ነቲ ኣብ ብርኩ ዚጋጠሞ ቃዝ ከም ዘድኻውንታዊ ወይ ደሞና ፍጽም ኪጋጥም ከም ዘይከሮ እምንቶ የሕድር። “ኣኣ ኢየተገኸልኩ።” ይብል። ንዝላ ንቅሓት ህጥቲ ይኸሰር። ነቲ ካብ ኣዲንቲ ዝፈሰሰ ንብዓት ከም ክከደት ይቐጽር። “ዋላ ሓንቲ ዘብኪ ኢየክበረኹ።”

ምሓር ሕሞቅ ገለ ነገር ከም ዝገበረ እምንቶ የሕድር። “ኢቻልህ ወለደይ ክስሕብ ጥራይ እዩ ፈቲኑ።” ብኣሉ ኣብሉ ንተፈጥሮኣዊ ግምገማ ይኸሰር እዮ። ገለ ሕሞቅ ነገር ከም ዚጋጠሞ እምንቶ የሕድር። ብኸምዚ መንገዱ ንኣንጻር ሓቲ ክኣምን ይሰልጥ።

ንመዘኢ ወለዱ ብዘባ ተመካሮኡ ክኣምን እንተ ጀመሩ፤ ንመዘኢ ገዱ ርኣሱ ክዘገን ግድን ይኸውን። ንወለዱ ስለ ዘፍጥሩም ንዝዩ ርኣሱ ከም ዓቢ ሓጥያት ዝፈጸሙት ምሓር ይጽዮና። ገዱ ርኣሱ ብኸሰሉ ሽግ ከም እተጽዕኑ ይሰምዮ። ቀደመሰ ህጽን ገዱ ተመካሮኡ እንዳኣለ።

ወይዘሮ ሰብላ ምሊ ኣብ ፈሰቲባል ኣርትራ ንምህታፍ ንጌል ሽወግተ ዓመት ጌል ሳርን ሓዚታ ናብ ቀጽሪ ኣክሰሞ ኣትዮ። ንመዘኢኡ ዝደድ ዝገበረ ንጥፈታት ድሕሪ ምዕዘኡ ልሰሰ መሳተ ንክከትዮ ናብ ሓንቲ ካፈ ኣትዮ።

“እንታይ ዓይነት ልሰሰ መሳተ ኢኹ እትደልዩ ሳርን ጓለዩ?”

“ኮካ ኮካ ክሰቲ እዩ ዝደለ ማሞ።”

“ፋንታ ደኣ ስተዩ።”

“ኖኖኦ ኮካ ይሕሰሰ።”

“ኡንታ ዝዩና ክትፈትወዩ ኢኹ።”

“ኖኖኦ ኮካ እዩ ዝከነ።”

“ኮካ ኢየተደልዩ። ፋንታ ከም እትፈትዩ ኣዳዳይ ንፈልጥ እዩ።”

ጥብብ ናብራ

“ኮካ እዩ ዝደለ።”
“ኮካ ኢየተደልዩን ኢኹ።”
“ኮካ እምባር ኢደለ።”
“ኣቲ ቐልዓ ጠባይኪ ይቐደረኡሎ!”

ወደ ዝርርብ እናኸውሐ ምስ መጽሐፍ ናይታ ወላዲት ዘርባ ዝዩዓ ተራ። ወይዘሮ ሰብላ ንድሊታ እምባር ንድሊት ጌል ፈጸማ ኣብ ግምት ኣየጽተወዮን። ብዘባ ድሊት ጌል ካብ ጌል ንሓሊ ከም እትፈልጥ እዩ ከተርጓዶ ፈቲና።

ህጽን ሳርን ድሊታ ብወላዲታ ሸሽ ስለ እተባህሉ ንዝዩ ርኣሱ ሸሽ ክትብሉ ተቐሰባ። ወሽጥዎ ድሊታ ግንብ ምዃን፤ እኔ ብግምገማ ማለት ብኣዳኣ ዝገበራ ጥራይ ሓቲ ምዃን ክትኣምን ተቐሰባ።

ወይዘሮ ሰብላ ንዝላ ኣብ ፈሰቲባል ኣርትራ ከተሓውራ ምህጋዩ ዝኣድ ተዘገቦ እዩ። ንዝላ ልሰሰ መሳተ ክትገዝላ ምንቃዓ ጸቡቅ ነገር እዩ። ንዝላ እኔ ካብ ልብ እትደልዩ ዓይነት

ልሰሰ መሳተ ክትገዝላ ፍቓደኛ ዘይምዃና ግዳ ንኣኣምርኣዊ ዶብ ጌል ማእሊቶ እዩ።

ቃላት ወይዘሮ ሰብላ ክንደይ ጽልዋ ሓዚ ኣሉ? ኣየናይ ክውንት ናይ መን እዩ? ኣየናይ ድሊት ናይ መን እዩ? መኳኣን (ኣደዶ ዋሳን ጌል) እየን ዘይገበር ተማር ዝፍጽም ነድሪ? ኣብ ኣተሓሳዮና ወይዘሮ ሰብላ ድሓር ባህሪ ተጸባሪቹ ደዩ?

ወይዘሮ ሰብላ ዘንጸባረቑቶ ባህሪ ኣብ ብዙሓት ወለዲ ኾ ዝጸባረቑ ዘሉ እዩ። ሓሎ ወለዲ ንድሊት ደቅም ኣብ ግምት ከኣትወ ከም ዘለዎም ከቶ ኢየሰብራምን እዩ። ቁልዑ ንወለዶም ከም ጣኔት ናይ ምምሳኽ ባህሪ ስለ ዘለዎም፤ ንድሊቶም ቀበርም ንድሊት ወለዶም ከማልኡ ይጽዕቲ።

ባህሪ ንዘሉ ንምጥልሽ ኢየርሕን እዩ። ዋላ ኣታክልቲ ካብ ወሽጢ ናብ ግምገማ እዩም ዝገብዩ። ብመሬት ደምግቡ እዮና ቀጽልነት ስብዮም ብጽሓይ ደረጋገጽ። ኣታክልቲ ንክክሰዩ እንታይ ከም ዘይልዮም ኣበርካቦም ይፈልጡ እዮም። ነቲ ዘይልዮም ንክረኽቡ፤ ከሉ ጸርታት ይገብዩ። ቀጽሉም ናብ ጽሓይ ገጽም የንቃዕርዎ። ሰርም ናብ መሬት የወሽጥዎ።

ብተመሳሳሊ ህጽናት ነቲ ዘብዮም ንክረኽቡ ናብ ወለዶም ይጥሃቡ። ንኣታክልቲ ኣየናይ ክፋሎም ብሓሊ ኣየናይ ክፋሎም ንታሕቲ ክኸውን ከም ዘለዎ ዝከብርዎ ስሕብት መሬት እዩ። ናብ ህጽናት እንተ መጽእና፤ እኔ ስሕብት መሬት (gravitational pull) ብወለዲ

እዩ ዝውከል። ወለዲ እንደዮም ግዲ ንዶሳት ደቅም ቅነሳን ጌጉ ክውንትን ዘይክውንትን ዝገባርዎ።

ወለዲ ሲም ንክውንት ምስ ዘይክውንት ኣወጃበርዎም። ንኣታክሶ ተመካሮ ሲም ምሉእ ብምሉእ ኢሉንም። ንኣታክሶን ልሙድን ብዘመሰል መልእኽቲ ከም ‘ኢየተገኸልኩ’፤ ሲም ንዝዩ ርኣሱ ዝደምጽምን ሰልጠኻሉ። ንሱ ካብ ስምዒታዊ ህጥባቱን ተፈጥሮኣዊ ግምገማን ምህታኽ ተማርዎ።

ንዝዩ ርኣሱ ምእማን ምሉእ ብምሉእ እንተ ኣቋርጾ፤ ዋላ ምስ ኣተሓሳዮና ተባቲኹ ይተርፍ። ከም ሳቢኡ ንምርጫኡን ተማርን ኣብ ኣተሓሳዮና ካልኣት ከም ዝመርኣሉ ይገባር። ክፍፈታዊ ምንጋም ከይገበረ ንኸሰሉ ዝተማር ይገብሩ ማለት እዩ። ካብሊ ሓሊፉ ብዘኸነ ነገር ካብ ምሕሰብ ክከንግድ ይክክል። ንተማርቲ ኣተሓሳዮና ዝማር ብዘገድሱ ኣብ ስምዒት ሕርቃን

ንኣኣምርኣዊ ዶብ ዝገዝዘዎ ሰባት ብዙሓት ኢየኣት። ከም ሳቢኡ ብዙሓት ሰባት ንወሽጥዎ ክውንት ካልኣት ሰባት ከይተሰደ ክገበሉ ይርኣዩ። ከምኡ ምባር ጌጋ ምዃን ከቶ ኢየሰብራምን እዩ።

ገለ ወለዲ ንደቅም ብዘገዝዩ ኢየርድኣምን። ንደምጽም እምባር ንደምጽ ደቅም ክግሙ ፍቓደኛታት ዘይኣት ሓደት ኢየኣት። ከም ሳቢኡ ወደም ደቅም ምስ ዝዩ ርኣሱ ክከተኹ ይግደዱ። ዋላ ምስ ዓቡዩ ኣብ ዝዩ ጉዳም ተዘገቦ ካብ ምውሳድ ይለምሱ።

ገለ ሕብረተሰባት ንደቅኣኦቶ ከም ተከፍቲ (delicate) ክበልጽዎን እንክለው፤ ንደቂ ተባሕተ ከም ተረርቲ ይገልጽዎም። ንደቅኣኦቶ ክከይዱ፤ ክዘል ወይ ክሓኹራ ከም ዘይግዘቡን እናምዱ የሰይወን። ንደቂ ተባሕተ ክከይዱ ክዘልን ክሓኹሩን የተሰደዎም።

ኣብ ግዜ ህጽንነት ውልቃዊ ተመካሮና ኣብ ካልኣት ሰባት ተጸባሪቹ ክምላህና ኢና እንጸዕነ። ብኻልኣት ሰይመ ምስ ተጥቢ ኢና ንዝዩ ተመካሮና ክገዝልዩን ክንብላ። እንጀምር። ንኣብነት፡ “ከተሰደኻ ኢኻ እትመሰል። እኸ ክርእዮ።” ብድንጋጽ ክብሉኻ እንክለው፤ ንተመካሮና ሰይመን ትርጉምን ይህበዎ። ብድሕሪዜ ብዘባ እኔ ጉዳይ ብኸቅሓት ትሓሰላ። እንተ ዘይከ ብዘባ ተመካሮኻ እንታይ ክትሓሰብ ከም ዝገበኣኻ ይሕርብኣ።

ህጽናት ካብ ወለዶም ተጽሎ መታን ከይጋጥሞም፤ ንዝዩ ስምዒቶም ክተሰሉ ይፍትኑ። ደቂ ተባሕተ ህጽናት ልክዕ ከምቶም ኣብ ፈልጎም ዝርዕዩም ዋላ እንተ ተገድኡ ዘይገከቡ ተጥባኢቲ ክመሳሉ ይህቡ። ‘ጌል-ጌል’ ምእንቲ ከይመሰሉ፤ ንኸሰሉ ዘፍጥሩም ክጽመዎም ይሕልሱ። ሰባትቶም ንኸረጋግጹሉም፤ ወትሩ ናብ ኣባታቶም ቁሊሕ ይብሉ።

ብኸምዚ መንገዱ ህጽናት ካብቲ ብመንገዱ ስምዒቶም ተፈጥሮኣዊ ግምገማን ህጥባቶምን ዝርኽቦም ሓብራታ ይብድኹ። ክሰብ መጠረቢታ ስምዒቶም ዘይኣም ኮይኖም ዝላ ዓለም ክኣልፍዋ ይርኣዩ።

ካብ ዝዩ ርኣሱ ምህታኽ ንምዘር ጥራይ ኢየኣት። ብህሪ እተፈለለ ሕሙም ወይ መተግዳቲ ምስ ዝዩ ርኣሱ ንወተኽ ኢና። ብህሪ ከበድ ጭንቀት ንኸቅሓትና ከይተረፈ ክክሰር ንክክል።

ስምዒታትናን ህጥባትናን ኣቐዝዘውቲ ኣብ ዝኸሰሉ፤ ካብኡም ክገናሰ ንቐሰቡ። ብኸቅሓት ክንምከራሎም የጽዕሙና። እዚ መዘኢኡ ግዜ ብዝንጸባዊ ምኡራ ስምዒት ክንጥቃዕ እንክለና የጋጥም። ኣብ እዋን ከናት ዚጋጥም ዘኸቅ ክሰነ፤ ሓደ ካብቶም ኣብ መላእ ስምርኻ ብከዳር ጭንቀት እናተሰቐኻ ከም እትኣበር ዝገባር እዩ።

“ከተ ኣብ ዘይደሉ ዝገበሩ ሓደ ካብቶም ዝማርኩም ቀማሚት ኣብዩ ክኸበ ዘይለወጥኩ ንክልኡ ክልወጥ ከም ዘይከል እዩ።”

- ኔላን ማንደላ

“ኣኣ ኣብዚ ዓለም ዘለኹ ንኣኣ ትጽቢት ንኸደኣ ኢየኣት። እኸን እውን ንኣኸብቲ ከተማኣ ኢየኣትን ተፈጠርቲ።” - ብሩሰ ሊ

ይቐጽል

ክልላዊ ክፍል

አርአያ ካቲ 2016 ክልጋሪ ካናዳ ktaraya@shaw.ca

ብድረ ልሙድ አጽሓቢና አደማግጃን ሰርግሰ፡ “ጽሑፊ” ብሞቲ ኣዲ ገቢ (2012) ዝተባህረ ብፊልማዊ ኪነጽግር ይግባዩ፡ “በልዕ”፡ “ሰተየ”፡ ኣልኮ “ጽሑፊ” ከጽሓቡ መገታዊን ተመራራቲን ይመስል።

እኹ እዚ ተመራራቲኦት ሰርግሰ ኣብ ረባሕታ እየም ሰርግሰታት ምለእነት እንተሎምን እንታይ ኮም ዝመሳሉን ኣብቲ ብሞወላድ፡ ብኸፊል ደርጅ፡ ኣብዚ ኣብቲ ክልተ ግሰታት ማእለይ ፊልም ጎረጽዊ ራብፊልዳ ዘይካተ (በልዕ ነገር) ክልተ ኮኣ ማእለይ ፊልም ጎረጽዊ ራብፊልዳ ዝኾነ፡ ብድረ ልሙድ አጽሓቢና ዘጽሓቡ (መሃረ) “ጽሑፊ” ን ከደህኡ እያም።

ሰርግሰ	1ይ-ኣካል(ኣ)	2ይ-ኣካል(ኣ/ኣ/ኣ)	3ይ-ኣካል(ኣ/ኣ/ኣ)	ፋካዊ(ኣ/ኣ/ኣ)
ግሰ	ግሰ	ግሰ	ግሰ	ግሰ
በልዕ	በልዕ	በልዕ/በልዕ	በልዕ/በልዕ	በልዕ-በልዕ
ነገር	ነገር	ነገር/ነገር	ነገር/ነገር	ነገር/ነገር
መሃረ	መሃረ	መሃረ/መሃረ	መሃረ/መሃረ	መሃረ/መሃረ
ጽሑፊ	ጽሑፊ(ጽሑፊ)	ጽሑፊ/ጽሑፊ	ጽሑፊ/ጽሑፊ	ጽሑፊ/ጽሑፊ

ኣብ ሃሊ ኮም ዝርጅ ረባሕታ “መሃረ”ን “ጽሑፊ”ን ምስ “በልዕ”ን “ሰተየ”ን ተመራራቲኦት የበሉም። ለሰይ ኮምቲ ኣዲ ገቢ ዘቆረሱ ረባሕታ ብደል “በልዕ”ን “ሰተየ”ን ንመገታት መራገዲን ረባሕታ ብደል “መሃረ”ን “ጽሑፊ”ን ኣይሰርሕን እዩ። ገደባም ኣብ መገታም ገርጽዊ ራብፊልዳ ዘለም ሰርግሰታት፡ ቀዳማት-ፊልም ካብ ማእለይና ናብ ሳይንሲልዳ ቀደርካ እኹ ይጸባህቡ። ሰርግሰ “ምሃረ” “ጽሑፊ” ተሂሉ እንተ ተወሰደ እዚ ዘለዎ ተመራራቲኦት ዘለዎ ረባሕታ ደርኪዩ

ሰርግሰ	1ይ-ኣካል(ኣ)	2ይ-ኣካል(ኣ/ኣ/ኣ)	3ይ-ኣካል(ኣ/ኣ/ኣ)	ፋካዊ(ኣ/ኣ/ኣ)
ግሰ	ግሰ	ግሰ	ግሰ	ግሰ
ምሃረ	ምሃረ	ምሃረ/ምሃረ	ምሃረ/ምሃረ	ምሃረ/ምሃረ
ጽሑፊ	ጽሑፊ	ጽሑፊ/ጽሑፊ	ጽሑፊ/ጽሑፊ	ጽሑፊ/ጽሑፊ

እዚ ኣብ ሃሊ ዘሎ ረባሕታ ገደብ ራሲን ብተሰርገሎም ቦኹረጽን ቀሳብ ዝበረ አጽሓቢና ይመስል። ለሰይ እቲ ናታሕ እምነኡ፡ ፊልላት “ኣ ሓ ኣ ዓ” ኣብ ማእለ ዝርከቦም ሰርግሰታት፡ እቲ ቀዳማይ ፊልም ሳይንሲልዳ ኪኸውን ኣለዎ።

እቲ ሰርግሰ ብፊልማዊ ምጽሓፍ ብጽግድን ደምእ ራብፊልዳ ጓጸጸም ንምጽግም-ደምእን እንተ ዘይካይኑ ብመገት እቲ ጀግና ፊልላ ሳይንሲልዳ ኪኸውን ይግባዩ።

ብተወግኹ፡ ኣብ ርሳ እቲ ካብ

ኣደማግጃ ዝኾነ መገት፡ ኣብ ልሳኤዊ እንክይተረፈ እቲ ቀዳማይ ፊልላ ግሰ ሳይንሲልዳ ኪኸውን ኮም ዝኾነ ኪነ ወልድ ክፍሉ ኮምዚ ይብዩ፡ “ኣን ሆን ኣብ ማእለ ዘለዎ ግሰ ብደል ዝፎግር ዝበረ ናብ ሳይን “ይዝር” (ደህታ ተክለ ወልድ፡ 1948ግ ገጽ 6)።

ኮም ኣብቲ ኮኣ ንዚም ዝሰነ፡ ጽምዒ ቃላት-ግሰ ዩቅርብ ልኡክ - ለሰይ ልኡክ - ለሰይ፡ ጽንል - ጸባይ ምሃረ - መሃረ ግሰ - ግሰ፡ ዝኾነ - ዝኾነ፡ (ልኡክ ልኡክ፡ ግሰ/ግሰ፡ ምሃረ ተመልስ/ኣተወ/ምሃረ፡ ተጽህረ/ተጽህረ) ንምድምጻ መምርሒ ሰርግሰ ብዘምልከት ብኸምዚ ዘለዎ ከጽመቕ ይኣል፤

1. እቲ ደድሕሪ ቀዳማይ-ፊልላ ሰርግሰ ዘለዎ ፊልላ ጎረጽዊ ራብፊልዳ (“ኣ ሓ ኣ ዓ”) እንተ-ኾይኑ፡ እቲ ቀዳማይ-ፊልላ ደምእ ሳይንሲልዳ ይህልዎ ብደህ ኮኣ ይጽሓቡ። ረባሕታ ኮም እቲ ናይ ብደል “ምሃረ”ን “ጽሑፊ”ን ይኸውን።

2. እቲ ደድሕሪ ቀዳማይ-ፊልላ ሰርግሰ ዘለዎ ፊልላ ራብፊልዳ እንተ-ዘይካተ ረባሕታ ኮም እቲ ናይ ብደል “በልዕ”ን “ሰተየ”ን ረባሕታ ይኸውን።

3. መገት ዘይካተ፤ እቲ ደድሕሪ መጀመርታ-ፊልላ ሰርግሰ ዘለዎ ፊልላ ራብፊልዳ (“ኣ ሓ ኣ ዓ”) ኮይኑ ግን ኣደማግጃ ቀዳማይ-ፊልላ ደምእ ሳይንሲልዳ ዘፍቅድ እንኪኸውን መገት ዘይካተ ይብሃል።

ኣብቲ መገት ዘይካተሉ ዝመሳሉ ሰርግሰታት ኮም ብደል ተክሎ ተክሎ፡ ተክሎ ተክሎ፡ ተጽህረ ... ደርኪቶ እያም፡ እዚኦታም ተክሎ ቅጥ “ተ” ኣለዎም፡ እቲ ዝፍቀደ መምርሒ ኣብ እዚም ከሰርሕ ዘይምክሉ ተወግኹ ጸሓፊ የደልዩ።

ምዘሉ ግን እም ብ“ተ” ዝፎግሩ ግሰታት፡ ምናልባት ረባሕታ እምነር ሰርግሰታት ኣይካት። ረባሕታ እያም ዜብሉም እቲ ቅጥ “ተ” እዩ፡ “ተ” ግሰ ናብ ተክሎ ዝልወጥ ቅጥ እዩ፡ ኣብቲ ካቲ በልዕ - ተበልዕ ሰተየ - ተስካፍ ምሃረ - ተምሃረ ርእየ - ተርእየ።

ብደል ምክንያት መገት ዘይካተል ዝመሳሉ ሰርግሰ “ርእየ” ኣሎ። ባይ ልሙድ አጽሓቢና (“ርእየ”) ባይ ቅነሶ አጽሓቢና (“ርእየ”) ረባሕታም ንምድግር እንሆ።

ሰርግሰ	1ይ-ኣካል(ኣ)	2ይ-ኣካል(ኣ/ኣ/ኣ)	3ይ-ኣካል(ኣ/ኣ/ኣ)	ፋካዊ(ኣ/ኣ/ኣ)
ርእየ	ርእየ(ርእየ)	ርእየ/ርእየ	ርእየ/ርእየ	ርእየ/ርእየ
ርእየ	ርእየ	ርእየ/ርእየ	ርእየ/ርእየ	ርእየ/ርእየ

* ኣብዚ 1ይ-ኣካል ረባሕታ “ርእየ” ብመገት “ርእየ” ኮምኡውን 3ይ-ኣካል “ርእየ/ርእየ” ኪኸውን ይግባዩ።

ምንጻር ሱር-ግሰ ንእሩም ጽሕፈት ቀላሲ

እንተኾነ መገት ዘይካተል ዘምስሎ እቲ ኣብ ሕቅፊ “ኣ” (እይ) ዝርከብ “ይ” ስለ ዝተዋሕመ እዩ፡ - ርእየ = ርእይየ = ርእየ (ኮምኡውን እቲ ግንይ ኣጽሓቢና - ርእይኹ/ርእይኹ-ርእኹ/ርእኹ ...)።

መወከሲ-ጽሑፍ ተሰፋማርያም ቦኹረጽዮን መርኢድ (2012፡ ግንቦት 2)፡ ሓጺር ምምርሒ ኣጽሓቢና ቋንቋ ትግርኛ፡ ሓዳስ ኤርትራ፡

ተለቂቡ ኣሎ። ዘደናግር ኪኸውን እንክሎ እቲ ቅጥ ተሪፉ፡ ንኣብቲ ግእዝን ትግርኛን እንክበሃል ንቋንቋ ኮም ዚመልክት ብሩህ እዩ፡ ቅጥ ኣየድልን።

2. ንእቲ ግእዝን ትግርኛን ንምጽሓፍ ዜገልግል ስም ፊልላ/ፊልላት ንምጥቃስ “ፊልላ” ዝበል ቃል ኮም ቅጥ ይኣቲ። ፊልላ-ግእዝ (ፊልላት-ግእዝ) ብምባል ይጽሓፍ። ኣብዚ እቲ

ቅጥ ሞንት የመልክት። 3. ንእቲ መጀመርያ ሆሃየ ናይ ሓደ ፊልላ ንምምልካት፡ “ፊልላ” ድጥ ኮይኑ ይኣቲ። ግእዝ-ፊልላ ተባሂሉ ይጽሓፍ። ኣብዚ እቲ ቅጥ ቅጽል እዩ። ዘደናግር ኪኸውን እንክሎ እቲ ድጥ “ፊልላ” ይተርፍ። ንኣብቲ ግእዝን ራብዕን ሕደ ደምእ ኣለዎም እንክበሃል ንመጻሪ-ግድብ (ቅጽል) ኮም ዚመልክት ብሩህ እዩ።

ገጽ 8። ተሰፋማርያም ቦኹረጽዮን መርኢድ (2012፡ ሰኔ 27)። መልሱ፡ ንኣቶ ኣዲ ገብረ። ሓዳስ ኤርትራ፡ ገጽ 8። ኣዲ ገብረ (2012፡ ግንቦት 30)። ነዊሕ ከይክድካ ገለ ክብል። ሓዳስ ኤርትራ፡ ገጽ 8።

ኪነ ወልድ ክፍሉን (ኣለቃ)፡ ኣሕታሚ - ደህታ ተክለ ወልድ (1948ግ)። መጽሐፈ፡ ሰዋሰው፡ ወግሎ ወመዝገቡ ቃላት፡ ሐዲሎ፡ ኣዲሰ ኣብዩ ኣርቲስቲክ ማተሚያ ቤት።

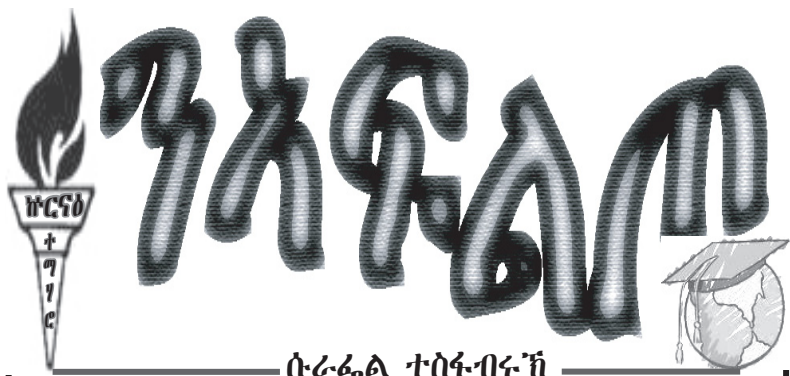
መዝገቢ “ግእዝ/ግዕዝ” እትበል ቃል እንተ ወሓደ ሸምንተ መዓላ ኣለዋ፤ ኣርባዕተ ስም (ቋንቋ፡ ፊልላ፡ ንባብ ወይ ዜማ)፡ ሓደ ቅጽል (ቀዳማይ)፡ ሰለሰተ ከኣ ግሰ (ነቐራ፡ ነጽ-ኣው-ጽኡ ግዝ)። ኣብዚ ዓንቀጽ ሰለሰተ ትርጉማት ግእዝ ተተግቢረን ኣለዋ። እተን ክልተ ስም (ቋንቋን ፊልላን)፡ ሓንቲ ከኣ ቅጽል (መጻሪ-ግድብ ቅጽል) እየን። ንኣብራራ ርድኢት፡ ኣብዚ ጽሑፍ ግእዝ ብኸምዚ ዘለዎ ተተግቢረ፤

1. ንእቲ ስም ቋንቋ እንክተመልክት ቅጥ “ልሳነ”

ሓበሬታ

ኣብዞን ዝቐጽላ ዓምዲታት፡ እዞን ዝሰባ ትሕዝቶታት ክእንገዳ እየን፦

- ኣብ ቋንቋ ትግርኛ ኽከውተሩ ዘይግብኡምን ዝግብኡምን ቃላት፡ ካብ መጽሓፍ ‘ቃላት ትግርኛ ኣብ ስራሕ’ ብምጥባርን ግርማጽን
- ኣቶ ሰሚር ሰዲድ፡ ‘ቋንቋታትና ብምትሕንፋጽ እንክዓንወ’ ኣብ ትሕቲ ዝበል ኣርእሲ ዝለኣኸልና ቅም-ነገር
- ኣቶ መብራህቶም ገብረህይወት፡ ካብ 2ሽ ባርካ ጉሉ-ካት ብልጫታት ኣጠቓቕማ ቋንቋ መጽሓፍ ኣሰንያ’ ኣብ ትሕቲ ዝበል ኣርእሲ፡ ዝለኣኹ ርእይዮ
- ብመሪ/ ሄኖክ ገብረሚካኤል ዝተላእኩ ሳቢን መዝገብ፡ ኣብ ቋንቋ ትግርኛ፡ ዘርእሱ ትሕዝቶ
- መምህር ተሰፋይ ባርያጋብር ዝለኣኹዎ፡ ‘ትግርኛ፡ ረጅሒታት ምእኩል ቋንቋ የማልእ እዩ’ ዘርእሱ ቅም-ነገር፡
- ኣቶ ኣርአያ ካቲ፡ ካብ ክልጋሪ ካናዳ፡ ዝለኣኹዎ ‘ረባሕታ’ ስም ብቀጽራ ነመገራሪ’ ዘርእሱ ትሕዝቶ
- ብኣቶ ናሰሃ ኪነ (ወዲ ፖሊስ፡ ሚኒስትሪ ትምህርቲ)፡ እተዳለወ፡ ‘ብደህታት ስነ-ጽሕፈት ቋንቋ ትግርኛ’፡ ዘርእሱ መጽናዕታዊ ሓተታ
- ‘ንኣደ ደሃይ ሓደ ወክልና’ ዝሕመረቱ ኣረኣኢዮ
- ‘ሕቅፊ’ ኣብ ቋንቋ፡ ኣድማሳዊ ጣቂ፡ ዝትሕዝቶ ኣዓንቀጽ፡
- ‘ካእዊ ሳይን ደለለይ’ ሕጻይ’ ዘርእሱ ቅም-ነገር፡
- ኣቶ ኣርአያ ካቲ፡ ካብ ክልጋሪ ካናዳ፡ ዝለኣኹዎ ኣብ “የፐ ወዲ “ኹርባ” “ቀ”ን “ከ”ን ኣበይ ተሸርቆ ዘርእሱ ሰዋሰው ዝመሰረቱ ለበዮ
- ኣቶ ኣርአያ ካቲ፡ ካብ ክልጋሪ ካናዳ፡ ዝለኣኹዎ ‘ምንጻር ባህርያት “ወ” ዜማእክሉ ግሰታት’ ዘርእሱ መገት።

ሰራፊል ተስፋ-በሩክ

ግድል

ንብልሐ ተማሃሮ ዝሕገዝ ኣዘናጋፂ ግድላት

ሕቶ ጂኦሜትሪ

ጸሓይ ብ85 ደረጃ ከርናዕ (ዲግሪ) ነብ መሬት ኣንቃዕሪ ክኮምታ እንክለኽ፡ ኣብ ቅድሚ ገዢ ዘሉ ፓሎ ጸሓይታ 10 ሜትሮ እዩ። ጸሓይ ነብ መሬት ብ25 ደረጃ ከርናዕ ክርእዮ እንክለኽኽ ንውሓት ናይቲ ፓሎ ጸሓይ ክንደይ ይኸውን?

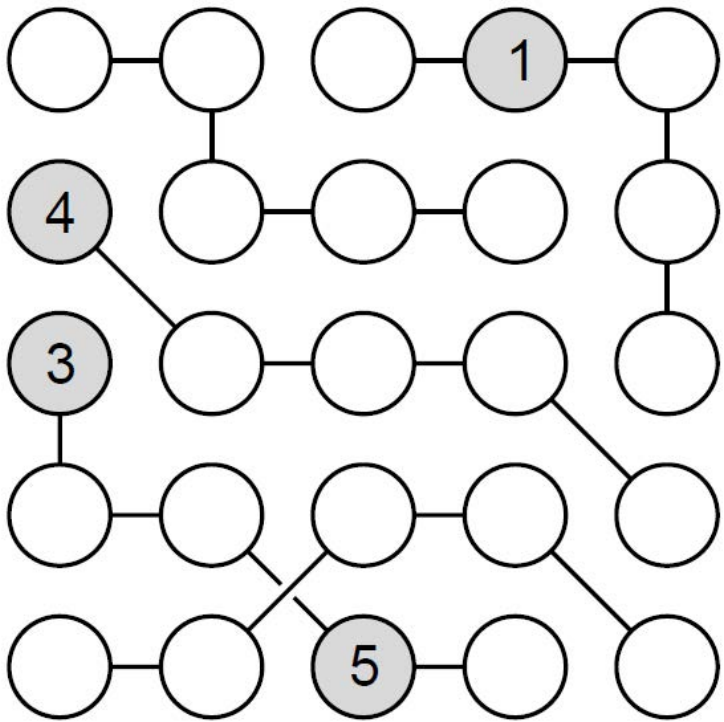
(መልሲ ዝመጽእ ሰሙን)

እዚ ጸውታ ወይ ግድል “ከትሪም” ይብሃል። ንሲዮካ ዝመስል ጸውታ እዩ። እዚ ብገራብሮቻክ ዝተባህሉ ሰድራ ዝተማህዙ ኩይኑ ኣብ ክልሱሓብት ትርብዲት - ናይ ሓቲን ፊላፕ ስቑጽጽሪ ሊዮናርዶ ኢሊር (18 ክፍለዘመን) ዝተጥርኩሰ እዩ።

ኣገዛብ ኣጸዋውታኡ፤ ኣብ ትርጓሜ ሰደቓ፡ 5ተ ብ5ተ ዝተሰርገዓ ዓንክላት ኣለዎ። እዞን ዓንክላ ቍጽሪታት እየን ዝህዙ። ነብ 1 ክሳብ 5 ድማ ይምልኡ። ነብ 1 ክሳብ 5 ዘለው ቍጽሪታት ንትኹልን ንጋድምን ልክዕ ከም ሰዓቲ ክድገሙ ይብሉምን። ኣብቶም ብመስመር ተራኺቦም ዘለው ዓንክላትውን ክድገሙ ይብሉን።

(መልሲ፡ ነብ 1 ክሳብ 5 ዘለው ቍጽሪታት ንትኹል፡ ንጋድምን ብሕንጻጽ ተታሒዞምን ኣብ ዝርከቡ ዓንክላት ክድገሙ ይብሉምን።)

መልሲ ዝሓለፈ ሰሙን

ዓድል ናብ ዝዞን ናይ ገበያ ገምታል ኣሕጻን ተጠቒሙ። ናይቲ ኣሕጻን እግሪ ነብቲ መንደቕ 5 ሜትር ርሒቑ ነይሩ። ነብ መሬት ብ21 ደረጃ ከርናዕ (ዲግሪ) ተንቃዕሩ ነይሩ። ቍመት ናይዚ መንደቕ ክንደይ እዩ?

መልሲ

1) 13 ሜትር

ፊዚክስ

ብርሃን ...

* ብርሃን ከመይ ይሰርሕ

ምስ ፊዚክስ ዝተሓሓዙ ትምህርታዊ ትሕዝቶ

ብርሃን እንተ ዘይህሉ እንታይ ዓይነት ህይወት ምመራሕና ንኸውን? ኣብ ግዜ ጸልማት እንብርህ መብራህቲ እንተ ዘይህሉኹ? ብሓሳብና ዓለም ብዘይ ብርሃን ክንክእላውን ንጽገም ንኸውን። ብርሃን ኣፍደገ ዝተፈለለዩ ፍልጠታት እዩ። ክሳብ ሎሚ ኸኣ ምስብራኡ ተብርቢሩ ኣይተወደአን ዘሎ። ብዘባ ዓይኒ ክለዓል እንክሎ መጀመርታ ብዘባ ብርሃን ትመሃር። ብዘባ ነገራ ክለዓል እንክሎ ቅድም ብዘባ ብርሃን ምፍላጥ ይደልዩ። ብዘባ ፋይበር ኣፕሊኬሽን ወይ ተለሳፊ ቅድሚ ምፍላጥ ብዘባ ብርሃን ዘለካ ፍልጠት ትሕተት። ኣብ ፊዚክስ ናይ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቲና ኣብ ዝተፈለለዩ ምዕራፋት ይቕልቀለና። ብርሃን እንታይዩ? ብኸመይ ይፍጠር? ዝብሉን ካልኣትን ሕቶታት እዚ ጽሑፍ ብተኸታታሊ ክምልሰልና ክፍትንዩ።

ኣብዚ ዝሓለፈ ሕታማት መሻጽታዊ ኣምር ብርሃኑ ብርሃን እንታይ ምዃኑ ብርሃን ከም ጨራን ማዕበልን እንክርእ እንታይ ከም ዝመስል ኣቕራብና ነይርና። ንሎሚ ኸኣ ብርሃን ከም ንጥረ ወይ ፓርቲክል እንታይ ከም ዝመስል፡ ከምኡውን ንክልተኡ ባህሪ ብሓይ ለምረና ክንርእዮ ክንፍትን ኢና።

* ብርሃን ከም ንጥረ (ፓርቲክል)

ብ1890ታት ስነ-ፍልጠተኛታት ንማዕበል ብርሃን ዘጠቓለለ ኣተሓሕዛ ኤለክትሮማግኔታዊ ጽርጋወ ምስ ረእዩ “ኪንዮ”ዚ ዝበሃል የለን። ኢሎም ይሓስቡ ነይሮም። ኣብ መወዳእታ 1900 ማክስ ፕላንክ ድንቁን ቀለልን - ገና ክሳብ ሕጂ ዘይዓረፈ - ሓሳብ ሒዞ ተቐልቀለ። ፕላንክ “ብርሃን ጸዓት ዝስከመሉ ንጽር ዓቕን ክህሉዎ ኣለዎ” ክብልዩ ገለጹ። እቲ ዓቕን ከኣ ብኣሃዱ መሰረታዊ ጸዓት ክግለጽ ኣመመ። ጸዓት= ናይ ፕላንክ ቍጽሪ * ናይ ጽርጋወ ፍራኬንሲ፣ $E = hf$

ብ1905 ኣልበርት ኣይንሽታይን ንጽልዋ ፎቶ ኤለክትሪክ እናጽነዕ እንክሎ፡ ንናይ ፕላንክ ክልሱሓብ ኣማሓየሾ። ናብ ገጽ ሓደ ብረት ኡልትራቫይለት ብርሃን ብምቕናዕዩ መጽናዕቱ ጀሚሩ። ብድፍኡት ጨረርታ ኡልትራቫይለት ከኣ ኤለክትሮናት ካብ ገጽ ብረት ክትፍኡ ከኣሉ። “ኣብ ብርሃን ዝርከብ ጸዓት ተጠርኒፉ እንተ መጸኡ፡ ዝኹን ሰብ ብርሃን ንእሽታይ ኣምፑል (ፎቶን) ኣለዎ ኢሉ ክሓስብ ይኸእል እዩ” ክብል ከኣ መግለጺ ሃበሉ። እቶም ፎቶናት ኣብ ገጽ ናይቲ ብረት ምስ ሃረሙ፡ እቲ ዘለዎም ጸዓት - ከም ባልኛ - ናብቶም ናይቲ ብረት ኤለክትሮናት የሰጋግሩዎ። ብሓንቲ ባልኛ ጌርና ንካልእ ኣብ ዕረፍቲ ዝነበረት ባልኛ ክንሃርማ እንክለና፡ ኣብታ ቀደመይቲ ዝነበረ ጸዓት ናብታ ሓንቲዩ ዝሰገር። እዚ ናይዞም ፎቶናት ጸዓት ከኣ ልክዕ ከምኡ ናብቶም

ኤለክትሮናት ይሰጋገር። እዞም ጸዓት ዝረኸቡ ኤለክትሮናት ከኣ ካብቲ ዝሓቑፎም ብረት ይንጸሉ።

ኣብ ኣቃውማ ኣቶም ስሙ ዘጸውዕ ነይልስ ቦሮ፡ ንናይ ፕላንክ ክልሱሓብ ኣብ መጽናዕቱ ተጠቐመሉ። ዝቐደሙ ስነ-ፍልጠተኛታት፡ ኣቶም ማእከሉ እወታዊ ኒኩሊዮ፡ ኣብ ዙርያኡ ከኣ ኤለክትሮናት ከም ፕላኔታት

ኣኸቢቦም ከም ዝርከቡ ገለጸም ነይሮም። ኣብ ንጽር ዓንክል (ኦርቢት) ዝርከቡ ኤለክትሮናት ብደረጃ ዘለዎም ጸዓት ከም ዝስርዑ ቦሮ ይገልጽ። ካብ ሓደ ዓንክል ናብቲ ካልእ ዝተሓተ ዓንክል ክዘሉ እንክለው፡ ጸዓት ብመልክዕ ፎቶን ጸዓት ይህብ። ካብዚ ብምብጋስ ብርሃን ብመልክዕ ረቀቕቲ ፎቶን ዝተሰምዩ “ፓኬት” ወይ ፓርቲክል ክጥመት ጀመረ። ክልሱሓብ ኳንተም ከኣ ክቕልቀል ከኣለ።

* ድርብ ባህሪ ብርሃን - ከም ማዕበልን ፓርቲክልን

ፈላጣት ፊዚክስ ንክልተ ባህሪ ብርሃን ቀልጢፎም ክቕበሉዎ ኣይከኣሉን ነይሮም። ብርሃን ብማዕበል ክግለጽ ጸኒሑ፡ ብፓርቲክል ይግለጽ። ናይቲ ግዜ ሰብ ከኣ ሓደ ቅኑዕን ውዳእን መልሲ ይጽብዩ ነበሩ። ኣልበርት ኣይንሽታይን ከኣ ሓደ መልሲ ሒዞ መጽኡ። ድርባዊ ባህሪ ብርሃን - ማዕበልን ፓርቲክልን - (wave-particle duality) ዝሰመዮ ሓሳብ ብ1905 ከቕርብ ከኣለ። ኣይንሽታይን ጽልዋ ፎቶኤለክትሪክ እናጽነዕ እንክሎ፡ ብርሃን ፓርቲክል ምዃኑ ገለጹ ነበረ። ነዚ መግለጺ ዝጋጮ ዝመስል ብርሃን ብማዕበላዊ

ምንቅስቃሴውን ገለጸ። ንክልቲኡ ሓሳባቲ ብምዝማድ ነቲ ሕቶ ክፈትሕ ፈቲኑ። እዚውን ካብቲ ድንቁ ስራሕ ኣልበርት ኣይንሽታይን ኩነ።

ሎሚ ድርብ ባህሪ ብርሃን ብስነ-ፍልጠተኛታት ቅቡል ኩይኑ ኣሎ። “ብርሃን እኩብ ናይ ሓደ ወይ ካብኡ ንሓዕሊ ፎቶናት ኩይኑ፡ ብመልክዕ ኤለክትሮማግኔታዊ ጽርጋወ ከኣ ይጓዝዩ” ክብሉ ንክልቲኡ ዘግመረ መግለጺ ሂሶመሉ። በዚ መግለጺ ምርኩስ ብምግባር ገለ ፈላጣት ናብ ናይ ቶማስ ያንግ (ኣብ ናይ ዝሓለፈ ሕታም ርእ) ናይ መጀመርታ ፊተን ብምምላስ ከተኣሳስሩዎ

ከኣሉ።

ንከባቢና ክንርኢ ዘኸእለና ፎቶናት እዮም። ኣብ ግብ ዝበለ ጸልማት ንሓደ ንጽል ፎቶን ክንርኢ ይከኣል ምዃኑ ይግለጽዮ። እቲ እንርእዮ ዘበለ ምስሊ እምበኣር ኣዝዩ ብዙሕ ቍጽሪ ፎቶናት ካብ ምንጪ ብርሃንን ተንጸባራቓምን ምስ ዝመጽኡና ዝፍጠርዮ። ንኣብነት ኣብዛ ሰዓት ኣብ ገዛ እንተ ኣለኻ ኪንካ፡ ኣብኡ ዝርከብ ምንጪ ብርሃን ዘመንጨዎም ፎቶናት ብቲ ኣብቲ ገዛ ዝርከብ ንብረት ይንጸባረቁ። ኣዲንትኻ ገለ ካብዞም ኣብቲ ክፍሊ ዝውሕዙ ፎቶናት ብምስሓብ ከም ትርእዮም ይገብር።

“ብቲ ትገብር ትሕጉስ እንተ ዘይሃለኻ፡ ሓደ ዘይቅኑዕ ነገር ትገብር ኣለኻ ማለትዮ።”

- ክሎድ ቡርኖርድ (1813-78)

ንትምህርቲ፡ ምህዞ ርኽበትን ሓፈሻዊ ህይወትን ዝገልጽ ፕቕሲ

ዝበጽሓና

- ዓረብ ተወልደ (ኦስመራ) ²
  - ተማ ከማል ኣደም (መንደፊራ)
  - ተማ ኣልም ፊረጅ (ከረን) ²
  - ታሪኽ ተወልደብርሃን - (ኣመልማሎ)
  - ቡድር ኑርሐሲን (ማይኖራኤ) ²
- ..... ኣብዚ ሰሙን እዚ ዝበጽሓናዮ ሓደ ብሓይ ክቕርብ ኢና።

መም. ሃይለ አሳዲስ፡ እኑ አውታታት ብሄላቸው ተጻውቶ እናተካቱ ስለገመጸ እኑ ጸወታ ብሉ መጽገር ቅልጣ። ከሆነለው ብሄምልኮት ደዮውን ማሰር ማሰርያም ብሄኸራ ነጥ ፍጻሜ ብቡስ ራሱም ክፈርዱ ምእንቲ ኣብ ኣሳዊ ብቅዓት ዕጉብ

RECRUITMENT OF GRADUATE ASSISTANTS
FOR THE VARIOUS INSTITUTIONS OF HIGHER
EDUCATION

The National Commission for Higher Education (NCHE) would like to recruit competent Graduate Assistants (GAs) to work in the various institutions of Higher education (IHEs) and is hereby inviting applicants to compete for the vacancies listed below. Applicants should a) have a cumulative Grade Point Average (CGPA) of 2.75 or above b) be less than or equal to 30 years of age at the time of recruitment (i.e. September 2017) and c) have completed their national and community services.

INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION	FIELD OF STUDY	No. REQUIRED
1. <u>ERITREA INSTITUTE OF TECHNOLOGY</u>		
A) COLLEGE OF SCIENCE	a) BIOLOGY	3
	b) CHEMISTRY	3
	c) PHYSICS	4
	d) MATHEMATICS	3
	e) COMPUTER SCIENCE	4
	f) EARTH SCIENCES	3
	g) LIBRARY & INFORMATION SCIENCE	2
		3
		3
		3
B) COLLEGE OF ENGINEERING & TECHNOLOGY	a) CIVIL ENGINEERING	4
	b) ELECTRICAL ENGINEERING	3
	c) MECHANICAL ENGINEERING	4
	d) CHEMICAL ENGINEERING	
C) COLLEGE OF EDUCATION	e) COMPUTER ENGINEERING	4
	f) MINING & PROCESSING ENGIN.	6
	- 1 Mining Engineering	6
	- 1 Process Engineering	
	- 1 Mechanical Engineering	2
	- 1 Civil Engineering	3
	a) EDUCATIONL PSYCHOLOGY	
	b) ENGLISH LANGUAGE TEACHING	
	c) CURRICULUM & INSTRUCTION	
	- 2 Biology Education	
	- 2 Physics Education	
	- 2 Chemistry Education	

2. <u>ASMARA COLLEGE OF HEALTH SCIENCES</u>		
A) SCHOOL OF ALLIED HEALTH PROFESSION	a) CLINICAL LABORATORY SCIENCE	3
	b) BIOMEDICAL SCIENCES	2
B) SCHOOL OF PHARMACY	a) PHARMACEUTICAL CHEMISTRY	1
	b) PHARMACEUTICS	2
C) SCHOOL OF NURSING	c) PHARMACOLOGY	4
	a) OPHTHALMIC NURSING	6
D) SCHOOL OF PUBLIC HEALTH	b) COMMUNITY HEALTH NURSING and PSYCHIATRIC NURSING	2
	c) MIDWIFERY & CHILD HEALTH NURSING	10
E) DEPARTMENT OF BBS	d) ANAESTHESIA NURSING	1
	e) ADULT & BASIC NURSING	1
		1
		2
		2
		2
		2
	a) EPIDEMEOLOGY & BIOSTATISTICS	2
	b) ENVIRONMENTAL HEALTH	2
	c) NUTRITION	
3. <u>OROTTA SCHOOL OF MEDICINE & DENTISTRY</u>	d) HEALTH PROMOTION	
	a) ENGLISH	
4. <u>COLLEGE OF BUSINESS & ECONOMICS</u>	b) MATHEMATICS	
	c) PHYSICS	
5. <u>HAMELMALO AGRICULTURAL COLLEGE</u>	d) BIOLOGY	
	a) GENERAL MEDICINE (MD)	4
	a) ACCOUNTING	2
	b) FINANCE	2
	c) PUBLIC ADMINISTRATION	2
	a) LAND RESOURCE & ENV'T	
	b) PLANT PROTECTION	2
	c) AGRONOMY	2
	d) HORTICULTURAL SCIENCE	2
	e) VETERINARY SCIENCE	2
	f) ANIMAL SCIENCE	1
	g) ALLIED SCIENCES	1
	- CHEMISTRY	1
	- BIOLOGY	3
	- MATHEMATICS	1
	h) AGRICULTURAL ENGINEERING	1
	- MECHANICAL ENGINEERING	1
	- ELECTRICAL ENGINEERING	1
	- CIVIL ENGINEERING	3
	- COMPUTER ENGINEERING	
	i) AGRICULTURAL ECONOMICS	
	- ACCOUNTING	
	- AGRICULTURAL ECONOMICS	

1. <u>COLLEGE OF ARTS & SOCIAL SCIENCES</u>	a) ANTHROPOLOGY b) ARCHAEOLOGY c) ENGLISH d) HISTORY e) LAW f) POLITICAL SCIENCE & INTERNATIONAL RELATIONS g) SOCIOLOGY & SOCIAL WORK h) JOURNALISM & MASS COMMUNIC. i) COMPUTER SCIENCE	1 1 3 1 3 2 1 2 2
2. <u>COLLEGE OF MARINE SCIENCE & TECHNOLOGY</u>	a) MARINE FOOD TECHNOLOGY b) MARINE BIOTECHNOLOGY c) MARINE ENGINEERING d) MARINE BIOLOGY & FISHERIES e) MECHANICAL ENGINEERING f) ELECTRICAL ENGINEERING g) MATHEMATICS h) PHYSICS i) COMPUTER SCIENCE j) STATISTICS k) SOCIOLOGY l) MANAGEMENT m) ECONOMICS n) LAW	1 4 3 3 2 3 1 1 1 1 1 1 1 1
3. <u>ERITREAN CENTER FOR ORGANIZATIONAL EXCELLENCE</u>	BA Degree in - MANAGEMENT or - PUBLIC	4

General Instructions

- The deadline for submitting applications to the respective IHEs is **June 15, 2017**. Selection of GAs by all IHEs (as per the standard guidelines) shall be completed by **July 15, 2017**
- List of selected candidates along with all relevant documents (as specified in the circular sent to all IHEs on January 27, 2017) should be submitted to the Executive Directors Office for scrutiny and finalization of recruitment by **July 30, 2017**.
- List of selected candidates along with all relevant documents will be forwarded to the Human Coordinating Center (Adi Halo) on **August 15, 2017** for final approval and placement of the GAs to their respective IHEs.

Office of the Executive Director, National Commission for Higher Education

ሓበሬታ

ሃገራዊ ማሕበር ብድሆ ኤርትራ

ሃ/ማ/ብ/ኤርትራ አገልግሎት ምክራ ብተሌፎን ካብ ዝጅምር ብዙሓት ግዱሳት ተጠቀሙቲ ናይዚ አገልግሎት ኮይኖም እዮም። ብፍላይ ኩነታቶም ብኣካል ክገልጹ ዘይደለዩ ምስ ኤች.አይ.ቪ ዝኩቡሩ ንበይኖም ዝሓዘዎ ሸግር ብመንገዱ እዚ መስመር ምስ ካልኣት ክካፈልዎ ክኢሎም እዮም።

ሕጂ'ውን ከም መቐጸልታ ኣ/ምክራ ብተሌፎን ሃ/ማ/ብ/ኤርትራ ብዛዕባ

- ሓቅታት ኤች.አይ.ቪ/ኤይድስ
- ጸረ ኤች አይ.ቪ መድሃኒት(ARV)
- አመጋግባ ንምስ ኤች.አይ.ቪ ዝኩቡሩ ሰባት
- 4.ምውጋድ ምትሕልላፍ ኤች.አይ.ቪ ካብ ኣደ ናብ ዕሽል ካልእን ካብ ሰኑይ ክሳብ ዓርቢ ካብ ሰዓት 8፡00-12፡00 ቅ.ቀትሪ ከምኡ'ውን ካብ ሰዓት 2፡00-6፡00 ድ.ቀትሪ ብቁ. ሰልኪ 110179 ሰፊሕ መብርሂ ንምሃብ ተዳልዩ ስለዘሎ ግዱሳት ይዕድም።

ዞባ ማእከል ኣስመራ

ኣብ መንጎ ከሳሲት ፍረወይኒ መስፍንን ተኸሰቡቲ ጉዳይ ለምለም +8 ዘሎ ናይ ምቅሊት ውርሻ ጉዳይ፡ ተኸሰቡቲ 1.ደያን ዳኒኤል 2.ሳዶር ዳኒኤል 3.አቢጋይል ዳኒኤል ተጸዊዖም፡ ን7/6/17 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 3ይ መጋባኢያ ይቕረቡ። እንተዘይቀሪዎም ኣብ ዘየለውሉ ክንውስን ምዃንና ነፍልዋ።

ሉችያ ገዝሄይ ካሕሱ ብወኪላ ተኽእ ክፍልዝጊ ኣቢላ፡ ሉችያ ገዝሄይ ካሕሱ ምባል ተሪፉ፡ መብራት ገዝሄይ ካሕሱ ተባሂሉ ይተኣረመለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን31/5/17 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 3ይ መጋባኢያ ይቕረቡ።

ሸዊት የማነ ተስፋማርያም፡ ንተጸዋዒ ኢሲያስ ርእሶም እስቲፋኖስ ብናይ ጌልና ሉልያ ኢሲያስ ርእሶም ሞግዚት ክህባ ኣድራሽኡ ስለዘይፈልጦ ይጸውዓለይ ስለዝበለት፣ ተጸዊዑ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪሉ፡ ን22/6/17 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 1ይ መጋባኢያ ይቕረቡ። እንተዘይቀሪቡ ኣብ ዘየለውሉ ከምዝረእ ቤ/ፍ የፍልዋ።

ትዕቢ ቦኽረ ዓንዶም፡ ስም ኣደይ ጽገወይኒ ሃይለሚካኤል ሰቋር ምባል ተሪፉ፡ ጽገወይኒ ሃብተሚካኤል ሰቋር ተባሂሉ ይተኣረመላ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን22/6/17 ኣብ 1ይ ቤ/ፍ 1ይ መጋባኢያ ይቕረቡ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ኣባሻውል

ኣቶ ጸሃዩ ገብረሂወት ገብረ፡ ኣሕዋትና የውሃንስ ገብረሂወት ገብረን ገብረእዝግኣብሄር ገብረሂወት ገብረን ስለዝሞቲ፡ ኣይተመርዓዉን ኣይወለዱን ስለዚ ኣነ ምስ 5 ኣሕዋተይ ወረሰቲ ምዃንና ይረጋገጻልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ።

ወ/ሮ ኣማረሽ ኣስፍሃ ገረሱሎ፡ በዓል ቤተይ ሻ/ባሻ ስለሙን ሃይለማርያም ወልዱ ስለዝሞተ፡ ንዓይ ናይ መጻምዲ መሰለይ ይተሓለወለይ፡ 4 ደቅና ድማ ወረሰቲ ምዃኖም ይረጋገጻሎም ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን5/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ገዛ ባንዳ

ኣቶ ቴድሮስ ኣብርሃም ገብረሂወት፡ ኣቦና ኣቶ ኣብርሃም ገብረሂወት ስለዝሞተ፡ ኣነ ምስ 11 ኣሕዋተይ ወረሰቲ ምዃንና ይረጋገጻልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ።

ኣብ መንጎ ከሳሲ ኣቶ መስፍን በለጠን ተኸሳሲ ኣቶ እዮብ ያዕቁብን ዘሎ ናይ ገንዘብ ጉዳይ ዝምልከት ክሲ፡ ተኸሳሲ መጽዋዕታ ተላኢኹሉ ስለዘይተረኽቡ፡ ን10/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ። እንተዘይተረኽበ ግን ኣድላይ ውሳኔ ክንህብ ምዃንና ንገልጽ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ገጆረትን ቲራቮሎን

ወ/ሮ ባህጉ ዑቕብኣብ ስለሙን፡ ወደይ ኣማኑኤል ብእምነት ሳሚኤል ስለዝሞተ፡ ውላድ'ውን ስለዘይገደፈ ኣነ ወላዲቱ ጥራይ ወራሲት ምዃንና ይረጋገጻልና ስለዝበላ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን12/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ።

ከሳሲ ኣቶ ሃይለ ኪዳነ ፍሰሃዩ፡ ተኸሳሲት ወ/ሮ ምላሻ መብራህቲ ናይ ኣክራይን ተኽራይን ከምኡ'ውን ካብ ፕላን ወጻኢ ዝተሰርሐ ዝ ዓይነት ዕዳ ኣነ ስለዝኸፈልክዎ፡ ክትከፍለኒ ስለዘይከኣለት ኣብዚ ሃገር ስለዘየላ፡ ተጸዊዓ ን17/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ትቕረቡ። እንተዘይቀሪባ ጉዳያ ኣብ ዘየላትሉ ክረኣ ምዃኑ ንሕብር።

ከሳሲት ወ/ሮ ትርሓስ በርሀ ገብረመድህን፡ ተኸሳሲ ዮሴፍ ገብረመድህን ገብራት ምኪና ናይ ዝ ቶዮታ ስሌዳ ቁጽሪ ER-1-A 6057 (ዝነበረ ER-1-13389) ቻሲ ቁ/TIEOCV 2000007314 ዝኾነት ሸይጡለይ ኣብዚ ሃገር ክረኽቦ ስለዘይከኣልኩ፡ ተጸዊዑ ን19/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ። እንተዘይቀሪቡ ጉዳይ ኣብ ዘየለውሉ ክረኣ ምዃኑ ንሕብር።

ኣቶ ደሳለ ሕድራይ ሃይሉ፡ ወላዲትና ወይኒ ርእሶም ሰጊድ ስለዝሞተት፡ ኣነ ምስ 1 ሓወይ ወረሰቲ ምዃንና ይረጋገጻልና ስለዝበለ፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን19/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ።

ቅሳነት መብራህቶም ክፍልዝጊ፡ ብጡብ ወላዲት ኣደይ ኣስገደት ገብረማርያም ወልደገርግሽ ስለዝተሰውኣት፡ ኣነ ጥራይ ወራሲታ ምዃነይ ይረጋገጸለይ ስለዝበለት፣ ዝቃወም እንተሎ፡ ን16/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ምምሕዳር ከባቢ ዕዳጋ ሓሙስ

ከሳሲት ወ/ሮ ሰላም ርእሶም ኣብርሃም፡ በዓል ቤተይ ተኸሳሲ ኣቶ ኣሮን ዓንደብርሃን ገብረገርግሽ ካባይ ተፈልዩ ኣበይ ከምዘሎ ደሃዩ ስለዘይብለይ፣ ተጸዊዑ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪሉ፡ ን7/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ። ምስዘይቀርብ ቤ/ፍ ውሳኔ ክህበሉ ምዃኑ የፍልዋ።

ኮማዊ ቤት ፍርዲ ማእከል ከተማ

ኣብ መንጎ ከሳሲት ወ/ሮ የሺ ገዳም ስለሙን ወኪላ ቶ ዘርእስናይ ሞጎስን ተኸሳሲት ወ/ሮ ሓረጉ እዮሱ ገብረተኽለን ዘሎ ናይ ዝ ምልቃቕ ክርክር ጉዳይ፡ ተኸሳሲት ቅድሚ 5 ዓመት ነቲ ኣብ ምም/ከባቢ ማእከል ከተማ፡ ጎደና ሃዋኪል፡ ዚፕ A1/174፡ ቁ/ ዝ 26 ዝርከብ ዝ ከሳሲት ዓጽየን ምስ ከዳ ብኣድራሽኣን ክርከባ ስለዘይከኣላ፣ ተኸሳሲት ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል፡ ን8/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ቅረባ። እንተዘይቀሪብክን ጉዳይክን ኣብ ዘየለኽናሉ ክረኣ ምዃኑ ንሕብር።

ሽሪዓ ዞባ ማእከል

ከሳሲት ኑራ ሰዒድ ዓጣ፡ ተኸሳሲ ኣቶ መንሱር ዓ/ስመድ ሓሰን ኣብ ቤ/ፍ ሽሪዓ ዞ/ማ ክሲ ኣቕሪባትልካ ስለዘላ፣ ባዕልኻ ወይ ሕጋዊ ወኪልካ፡ ን14/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ሽሪዓ ዞባ ማእከል ቅረቡ። እንተዘይቀሪብካ ነቲ ጉዳይ ኣብ ዘየለኻሉ ክርእዮን ውሳኔ ክህበሉን ምዃኑ ነፍልዋ።

ከሳሲት ኣሲያ መሓመድ ሸፋ፡ ተኸሰሰቲ 1.ዓብድልዓሊም ማዕሩፍ 2.ጀሚላ ማዕሩፍ 3.ሰዕዲ ማዕሩፍ 4.ኣላሚን ማዕሩፍ 5.ኑራ ማዕሩፍ 6.ሰላሕዲን ማዕሩፍ ካብ 1993 ደሃይ የብለይን ስለዝበለት፣ ተኸሰሰቲ ብኣካል ወይ ብሕጋዊ ወኪል፡ ን14/6/17 ኣብ ቤ/ፍ ሽሪዓ ዞባ ማእከል ቅረቡ። እንተዘይቀሪብኩም ነቲ ጉዳይ ኣብ ዘየለኹምሉ ቤ/ፍ ውሳኔ ክህብ ምዃኑ ይሕብር።

“ብቅትለት ዝተኸሰ ዕሱባት ተአሚኖም” ይብል ሓማስ

ሓማስ ብቅትለት ላለዎ ወተሃደራዊ መራሕሌ ዝጠርጠር ሰላሳ ሰባት ነቲ ዝነበረ ከመን ምዃን ሓብሩ። ላለዎ ወተሃደራዊ ሓዘሊ ሓማስ ማለን ፋቓት ብ24 መጋቢት ኣብ ከተማ ቃዝ ኣብ ዝርከበ መገባዘን ገደብ ብድረት ተቐቒሉ። ኣፈኛ ሓማስ ንኣልጋቢራ ኣብ ዝዞላ ሓብራታ ቦታ ቅትለት ተጠርጠር ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ዝጸንሑ ሰላሳ ሰባት ብድረት ኣብ ኣብራታ ኣብ ዘረገገ 45 ጥርጠራት ኣብ ቀይዲ ዘጸከወ ሓማስ

ኣብ እስራኤል ትጽዕን ዝገኘባን ምስታ ሃገር ዝተሓብዱን ኮይኖም ከም ዝጸንሑ ገለጹ። ሓማስ ኣብ ዘደዱ ተፋትቲ እስራኤል ኣብ ማእከል ወጽዖም ቃዝ ዘዋረደሉም ኣብላት ሰላሳ ምስ ናይ ርክብ መርሐታቶም ኣብ ቀይዲ ከም ዘጸከወ ደሕብሮ። እስራኤል ንመራሕቲ ሓማስ ብድረት እናገደዘት ክትቃዝጽል ምዃን እዩ ዝገለጸ። ኣብ ቅትለት ወተሃደራዊ ሓዘሊ ሓማስ ማለን ፋቓት ኣድ ከም ዘይገቡ ብምልላት ግን ዝሰራ ሓማስ ትጽጎ።

ኮንጎ - 500 ሰባት ተቐቲሎም

ኣብ ዲሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንጎ ኣብ እትርከብ ማእከላዊ ቦታ ኣብ ዝሓለፈ ኣዋርሕ ብዘተወልወል ግድባት 500 ሰባት ከም እትቐትሉ ፖሊስታ ሃገር ሓብሩ። ብመሰረት ጸብጽብ ፖሊስ ዝተሓለፈ ሓምቲ ኣዋርሕ ኣብ ሞገሳ ሓይልታት ጸጥታን ኣብላት ማለሻ ናይቲ ክጠንቅቅሉ ሓይል ግድባት እዩ ተወለዑ ዘሉ። ካብዞም ዝተቐትሉ - እዩም 390 ካብ ወገን ሰብ-ቃት ክኾኑ ከለዉ፡ 85 መቐነት ፖሊስ 39 ደማ ወተሃደራት ከም ዝገኙ እቲ ጸብጽብ ኣረጋጅ። ኣብቲ ክጠንቅቅሉ ዘለዉ ግድባት ደረሰታት ብጽግላ ዝተቐብረሉ ሓይሎ ጋዚ ከም ዝተረገበ ሓብረ። እቲ ግድባት ዝተገብረ ኣብ ልዕሊ

መምህራን ቀጸሊ ወቅታት ከም ዘሆኑ ዝተገለጸ ባህላዊ መራሕ ናይቲ ክጠንቅቅሉ ብሓይልታት ጸጥታ ደሕሪ ምቕታሉ እዩ። መምህራን ዲሞክራሲያዊት ሪፓብሊክ ኮንጎ ኣብ ወርሒ ሚያዝያ ጀሚሩ ብዘሉ ዘለዎ ሰራዊት ናብቲ ክጠንቅቅሉ ደሕሪ ምልኽኹ ብምልሻ ናይቲ ክጠንቅቅሉ ከም ዝጠጠዎ ይገለጽ። ኣብቲ ክጠንቅቅሉ ዘለዉ ወተሃደራት ኣብ ልዕሊ ወርሒ ናይቲ ክጠንቅቅሉ ቀጸሊ ናይ ዓመጽን ዝምታን ተግባራት ከም ዝገጽሙ እዩም ዝገኘሉ። ወድብ ሕብራት ሃገራት ዘቐረቡ ጸብጽብ ዝተሓለፈ ኣዋርሕ ጥራይ ካብ ማእከላዊ ቦታ ሃገር 13 ሚልዮን ህዝብ ከም እትመዝገብ ገለጹ።

“ትራምፕ፡ ምስጢራዊ ሓበሬታ ኣዝሪቐ”

ዋሺንግተን ፖስት

ፕሪደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ተጻፋሪ ምዃኑ ዝተገለጸ ምስጢራዊ ሓበሬታ ንሱም ከም ዝጠበቁ ገደባዊ ምዃን ፖስት ሓብሩ።

ብመሰረት ሓበሬታ እቲ ፕሪደንት ዝተሓለፈ ስሙን ምስ ሚኒስተር ጉዳይ ወጻኢ ናይ ሰርጌ ኣብሮቭ ኣብ ዘደዱ ርክብ - ብዘሰነዘነ “ምስጢራዊ” ዝተባህለ ሓበሬታ ተዘራቢ።

ትራምፕ ብጉዳይ ምስ ኣብሮቭ ከም እተዘራቢኦ ኣብቲ ኢንተርቪው ኣብሮቭ ሓበሬታ ኣመሪካ ኣብ ሓደጋ ዘብኡ ምስጢራዊ ከም ዘሆነቦም እቲ ጋዜጣ ኣጠቓላሚ ኣመሪካ ብምዃን እትገልጽ።

ኣመሪካ ናይቲ ኣንጻር ምስ ኣብ ዝገኘቦ ኩነት ብተባር ክሰርሕ ከም ዝገኘሉም ሰብሳቢኦም ክልቲኦን ሃገራት ክገልጹ ጸደቀ።

ድኩንምር፡ ኣመሪካ ንወጽዖም ኣሰርሓ ምስ ብዘምልከት ዝርከቡ ዝርዝራዊ ሰላሚ ሓበሬታ፡ ንሱም ኣትላፍን ምዃኑ ሓደጽ ምዃኑ እዩ ጋዜጣ ምዃን ፖስት ኣብ ናይ ትግላ ሕጋዊ ትገልጽ።

ነቲ ክሲ ኣመልኪቲ ቤተ-መምህራን ኣመሪካ ዋይት ሃውስ ኣብ ዘወጹ ምዃኑ

ፕሪደንት ትራምፕ ንሱም ኣትላፍ ዝዞ ምስጢራዊ ሓበሬታ ከም ዘዘለ ገለጹ። ኣብቲ ዝተጠቐሰ ርክብ ትራምፕ ሃዱ ንኡርዳኖን ሰብ-ቃት ብዘተወሰነ ደረጃ ከተሰማቕ ደልወቲ ከምዃን ካብ ምዃን ሓላፊ ካልእ ሓበሬታ ከም ዘገዝቦ ደማ መገልጹ ዋይት ሃውስ ኣገለጸ።

እቲ ጋዜጣ ኣብ ዘረጋገጸ ጽሑፍ “ኣብ ኣመሪካ ንመጻልኪ ወገን ምስጢራት ኣትላፍን ምዃኑ ብገበረ ዘቐጽሖ ገበን እዩ” ድሕሪ ምዃኑ ሓደ ፕሪደንት - ንምስጢራዊ ሓበሬታ ናብ ተራ ሓበሬታ ክቐይር ተጽዕኖ ከምዃኑ ግን ትገልጽ።

ኣማኖሪ ሃገራዊ ጸጥታ ኣመሪካ ኤፕላር ማሞኸቲ ኣብቲ ዝተገለጸ

ርክብ ከም እተሰነዘነ እቲ ፕሪደንት ዘወጹ ምስጢራዊ ሓበሬታ ከም ዘይገለጸ ብምልላር ነቲ ኣብ ምዃን ፖስት ዝወጸ ሓበሬታ “ሓሳብ” ክብል ገለጸ።

ተቃውሞቲ ዶናልድ ትራምፕ፡ ኣብ ፕሪደንትዊ ምርጫ ኣመሪካ እቲ ፕሪደንት ካብ ናይ ምስጢራዊ መርከብ ሓጽነት ከምዝገበሩ ብምዃን፡ ጸጹይ መርመራታት ክገበር እዩም ዝገለጸ። ኣብቲ ጉዳይ ግን ዝሊ ክሲ ብኩሪዩ ዝጸንፈ።

ፕሪደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ማእከላዊ ዘፍታ ሃገር ኣንጻሩ ዝገኘቦ ቀጸሊ ጸጥታ ኣብ ምዃን ተጽዕኖ ከምዃን ዝገልጽ።

ባይቶ ጸጥታ ንሰሜን ኮርያ ይኸንን

ባይቶ ጸጥታ፡ ንፊት ባህሪዊ ሚሳይል ሰሜን ኮርያ ብምልክ ደምጸሉ ብምዃን ኣብ ልዕሊ ታዛቢ ተወሳኺ እገዳ ከምዝወሰነ ኣጠቓቕሞ፡ እቲ 15 ሃገራት ዝጸዓቡ ባይቶ

ሰሜን ኮርያ ሃይሕርቲታት ዝወጹ ሚሳይል ድሕሪ ምፍታና ኣብ ዘደዱ ህጽኡ ኣኸቡ ተግባራት ሰሜን ኮርያ ነቲ እናገጸሉ ዝመጸእ ዘሎ ወጥሪ ዘጋድድ ምዃን ቅብል ከም ዘይተሃን

ብምልክት፡ ኣብ ልዕሊ ታዛቢ ተወሳኺ ጸጥታ ከም ዝገበር ገለጹ። ዝተሓለፈ ሚያዝያ እውን ሰሜን ኮርያ ተመሳሳሊ ፊት ባህሪዊ ሚሳይል ኣብ ምዃን ዝጠቐሰ ኣብላት ናይቲ ባይቶ ሰሜን ኮርያ ብኣጃፊ ፊት ሚሳይልን ካሕሊን ከይተሃይድ ብምልክ ደምጸሉ ከምዃን ዘይተሃን ኣሳብሮድ ፕሪስ ኣገለጸ።

ዝተሓለፈ ሰሜን ኮርያ ልዕሊ 2 ሺኤከሊ-ሚሳይል ዝወጹ ሚሳይል ከም ዝፈተኑ ይዘርጽ።

እቲ ሃይሕርቲታት ክገንዝ ዝገኘል ባህሪዊ ሚሳይል ብግብር ኣብ ዝተፈተነሉ እዋን ካብ ፒያንግያን ተጠቢቲ ኣብ ጥቓ ናይቲ ኣብ ዝርከበ ባሕሪ ከም ዝወደቐ እዩ ተሓብሩ።

እቲ ባህሪዊ ሚሳይል ካሕሊዊ ስሞን ጸጋን ሃይሕርቲታት ክገንዝ ዝገኘል ብምዃን፡ ንኣመሪካ ከዘጠነ ከም ዘይተርፍዩ ዝጠራቡ።

ፊት ሚሳይል ሰሜን ኮርያ ነቲ ደር ተጻፋሪ ኮይኑ ዘሎ ከታታት ሓወሲ ደሴት ኮርያ ዘጋድድ ምዃን እዩም ምዃንታት ክጠንቅቁ ዝገልጹ ዘለዉ።

ተወሳኺ

ክልቲኦን መዛዘን፡ ዕድሚኦን ኣብ ክጠንቅቅሉ 20'ታት እዩ፡ ታኸይ ማእከላዊ ሎጂካ ፓወልን ደቡብ፡ እቲን ጃማይካውያን መዛዘን፡ ናይ ኮምፒውተር ክኢላታት እዩ። እቲን መጽሐፍት ሃይሕርቲ እዩን እዩን ብምልክ ክህደና ጸደቀ። ንኣተን 600 ሺኤ ዶላር እዩን ሰርቶ። ዝተጠቐሙ ሙሉ ደማ - ኢንተርኔት እዩ። ንዘገገሙ ሃብታማት ሰባት ይላላዩ። ኣቐዲመን ናይ ኢመይል ኣድራሻም ኣብ ኣደን ምስ ኣትቲ ሎተሪ ከም እተወጸ ኣምሳሌን ይጽሕፉሉም። ናይ ጣክ ሕሳብም ክልክሉን ደማ ይሓታቑም። ገሊ ገርፊታት ሓቲ መሳልምም ቁጽሪ ሕሳብም እንተ ልኢኹም-ሰን ሃገር ተወዳኡ ማለት፡ ምልክ ዕድሚኦም ርገጸም ኣብ ጣክ ዝኣከበዎ ገዝቡ ናብ ናተን ክገዛኡ ኣደገማን እዩን - እቲን ሰፋቲ ኢንተርኔት። ብገምገሚ ኣገዛዝ ካብ ሓይሎ ስምዒታት ገዝብ ዘሚተ፡ ሮማይ ነቲ ገዝብ ኣይተጠቐሙሉ። ፋሺናዊ ክኣን ማኢናን ካልእ መጽሐፍት ኣብ ምዃን ከም ዘለዉ ንፖሊስ ቃለን ሂሮ። ክብደት ናይቲ ዝምታ ዝተገዝበ ቤተ-ፍርዲ ጃማይካ ኣብ ልዕሊ ትን ሰፋቲ ኢንተርኔት ክሳብ ወጪን ብፍይ 20 ዓመት ጸነሶ ማእከላዊ ክቐጽን ፈሪዳውን ኣሉ።